

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Personální
Oddělení Finanční a ekonomické informace

INFORMACE Odborné knihovny MF

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

3/2010

Únor

Informace Odborné knihovny MF
Dokumentační a informační bulletin
Řada: **Přehled dokumentovaných článků z českých a zahraničních odborných časopisů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí, Odbor Personální
Oddělení Finanční a ekonomické informace

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

M. Beránková, Mgr. J. Machonský,
A. Mazaná, Mgr. K. Paulusová,
Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN:

1803-6376

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257042259
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, Odbor Personální
Odd. Finanční a ekonomické informace,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257042588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1.3.2010
Vychází zpravidla ix měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
http://www.mfcz.cz/cps/rde/xchg/mfcz/xsl/kniha_aktual.html (internet)

Do čísla přispěly:

M. Beránková, A. Mazaná,
Mgr. K. Paulusová, Mgr. M. Tichá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc leden). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí ix měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových a internetových stránkách Odborné knihovny MF.

V tomto čísle jsou z českých titulů podchycena např. témata: deficit státního rozpočtu, účetní závěrka u organizačních složek státu, vývoj státního rozpočtu a rozpočtu obcí v roce 2010, granty a dotace na podporu životního prostředí, trestní právo daňové, Účetní dvůr Spolkové republiky Rakousko, novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu a porovnání dotací do zemědělství v ČR a vybraných státech EU (v anglickém jazyce).

Ze zahraničních zdrojů upozorňujeme např. na články z německy psaného tisku týkající se nových předpisů k odměňovacím systémům ve finančních institucích, hospodaření vatikánské banky, rakouského skupinového zdanění, daně z příjmu při převzetí softwaru, tarifních mezd online, podílu rakouských soukromých domácností na podnikání, vyhlídek německého hospodářství (makroekonomických předpovědí pro roky 2010 a 2011).

Z anglicky psaného tisku doporučujeme stati o přehledu dohod o výměně daňových informací a otázce bankovního tajemství v zemích OECD a nových pravidlech EU pro DPH platných od 1.1.2010

V další části Informací Vám nabízíme **překlady** z německého tisku, BIS varuje před globální dluhovou krizí a Proč vlastně jsou kvóty úspor na světě tak velmi rozdílné - a co to znamená pro ekonomiku? Z britského tisku pak překlad článku Řecká krize přichází do Ameriky.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
VO 303

AKTUALITY

Media Monitoringy

Na stránkách Odborné knihovny MF je pro Vás připraven další speciální monitoring, tentokrát na téma „švarcsystém“. Naleznete jej v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Nová periodika

Gorinfo

Odborný bulletin pro uživatele informačních systémů veřejné správy. Vydavatelem je společnost, která se specializuje na tvorbu a dodávky software a poskytování podpory jeho uživatelům v oblasti státní správy, samosprávy a bankovníctví.

Vyd.: Jihlava, GORDIC 2005 –

Periodicita: 2x ročně

Současná Evropa

Odborný časopis, zaměřený na původní studie a diskusní příspěvky českých a zahraničních autorů, zprávy z vědeckého života, dokumenty, recenze a anotace týkající se všech aspektů procesu evropské integrace a postavení České republiky v Evropské unii.

Vyd.: Praha, Centrum evropských studií Vysoké školy ekonomické 2009 –

Periodicita: 2x ročně

OECD Journal : Economic Studies

Časopis zveřejňuje zejména ekonomické studie vypracované ekonomickým oddělením Generálního sekretariátu OECD, dále články z oblasti analýzy hospodářské politiky, aplikované ekonomie a statistické analýzy s mezinárodním aspektem.

Vyd.: Paris, OECD Publications 2008 –

Periodicita: 1x ročně

OBSAH

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	5
Daně.....	5
Družstevnictví	14
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovnictví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	21
Informatika. Počítače	25
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	25
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	25
Podnik a podnikání.....	26
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	27
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	28
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	28
Právo.....	30
Statistika. Demografie. Sociologie.....	32
Účetnictví	33
Veřejná správa.....	35
Veřejné finance. Rozpočet	35
Zdravotnictví	36
Zemědělství	37
Životní prostředí.....	37
Životní úroveň	38
Ostatní.....	38
Zkrácené překlady odborných článků	39

Daně

Roland Felkai

2010 tax changes

Daňové změny v r. 2010

European taxation, Vol. 49, (2009) No. 12, p. 611-613

Stručná informace o daňových změnách v Maďarsku v r. 2010 se zaměřuje na předpisy pro podniky pod zahraniční kontrolou a daň z nemovitostí. - Pozn.

Luigi Zingales

A tax on short-term debt would stabilize the system

Daň z krátkodobého dluhu by stabilizovala systém

Financial Times, Vol. 2009, No. 37186 (17.12.2009), p. 11

Opět se vrací do módy myšlenka zavést daň z finančních transakcí, jinak zvaná Tobinova daň po ekonomovi, který ji poprvé navrhl. V článku se rozebírají nedostatky a přednosti takové daně a za lepší řešení se označuje zavedení daně z krátkodobého dluhu, především krátkodobého dluhu finančních institucí.

Tony Anamourlis and Les Nethercott

An overview of tax information exchange agreements and bank secrecy

Přehled dohod o výměně daňových informací a otázka bankovního tajemství

Bulletin for international taxation, Vol. 63, (2009) No. 12, p. 616-621

V příspěvku se rozebírá využívání daňových útočišť a také jak by mnohostranné daňové dohody mohly být užitečné při získávání informací k překonání zákonů o bankovním tajemství v některých zemích. V tomto smyslu je zkoumána úloha a význam dohod o výměně daňových informací v zemích OECD. - Pozn.

Alena Kohoutková

Co zůstal daňový řád dlužen?

Daňový expert, Sv. 5, (2009) č. 6, s. 2-5

V úvodu o složité cestě přijetí zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, dále o různých nedořešených problémech v oblasti správy daní a poplatků a o důsledcích pro zmiňovaný zákon. Autorka poukazuje nejen na některé teoretické záležitosti, ale i na "nedodělky" zákona, které úzce souvisejí s praxí.

Karel Janoušek

Daň silniční za rok 2009 a placení záloh v roce 2010

Praktický poradce v daňových otázkách, Sv. 2009, č. 25-26, rubrika 4, s. 1-20

V úvodu ke změnám v dani silniční s účinností od 1. ledna 2009, dále k problematice data první registrace vozidla, roční sazby daně, osvobození od daně, záloh na daň v roce 2009 a 2010 apod. Daňové přiznání za rok 2009. Doplněno příkladem a vzorem vyplnění druhé strany daňového přiznání.

Jindřich Klestil

Daň z nemovitostí v roce 2010

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 12, s. 19-26

Termíny pro podání přiznání k dani z nemovitostí, možnosti podání daňového přiznání, daňové tiskopisy a informace o dani z nemovitostí na internetu, změny u daně z nemovitostí od 1. ledna 2010. Doplněno příklady vyplnění daňových přiznání.

Pavel Běhounek

Daňové změny pro rok 2010 schválené v rámci úsporného balíčku

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 24, s. 1-5

K zákonu č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010. Podrobněji o změnách týkajících se daně z nemovitostí, daní z příjmů, daně z přidané hodnoty a pojistného na veřejnoprávní pojištění. Doplněno příklady.

Karel Šimek

Daňový řád: k procesu vzniku nového zákona

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 11, s. 3-9

O daňovém řádu, který s účinností od 1. ledna 2011 nahradí zákon o správě daní a poplatků. Rozsah nové právní úpravy, legislativní proces, nejdůležitější připomínky provázející proces přijetí daňového řádu.

Danuše Nerudová

Daňový systém Číny. 1.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 11, s. 31-34

Stručně k vývoji čínského daňového systému, současný stav. Dále o dani z příjmů korporací (základ daně, odpisování, rezervy, ztráty, sazby, zdaňovací období, daňové přiznání a platba daně).

Danuše Nerudová

Daňový systém Číny. 2.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 12, s. 44-46

Tato část příspěvku je věnována problematice daně z příjmů fyzických osob (příjmy osvobozené od daně, příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání, ze smluv nebo pronájmu, z převodu majetku atd.).

Danuše Nerudová

Daňový systém USA. 2.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 10, s. 29-33

Druhá část příspěvku seznamuje s problematikou daně z příjmů fyzických osob (např. mechanismus výpočtu daně, odpočty, nezdanitelné částky, slevy na dani, sazby daně, zdaňovací období, daňové přiznání, platba daně apod.).

Stephen A. Hecht, Steffen Lampert

Die einkommensteuerrechtliche Behandlung der Überlassung von Software. (Teil I)

Daň z příjmu při převzetí softwaru. Část I

Finanz-Rundschau, Jg. 91, (2009) Nr. 24, S. 1127-1132

Daň z příjmu při převzetí počítačových programů se řeší obzvláště v mezinárodním kontextu s ohledem na realizovaný druh příjmu, možnou srážkovou daň a mezistátní rozdělení daňového nároku podle smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Příspěvek podává přehled o zdanění v Německu včetně jejich problémů a rizik. Nejprve představuje nejčastější formy převzetí softwaru a jejich právní hlediska (autorské právo, licenční dohoda). Na závěr rozebírá daň z příjmu. - Pozn. -- Druhá část příspěvku viz Finanz-Rundschau: Ertragsteuerrecht, Jg. 92, (2010) Nr. 2, s. 68-72.

Martin Lenz, Oliver Dörfler

Die Zinsschranke im internationalen Vergleich

Úroková hranice v mezinárodním srovnání

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 1, S. 18-24

Zákonem o reformě podnikových daní došlo v roce 2008 k zásadní změně rámcových podmínek financování podniku v Německu; příspěvek shrnuje účel zavedené úrokové hranice, přibližuje předpisy k tomuto instrumentu ve vybraných zemích (USA, Francie, Nizozemsko, Itálie, Švédsko) - z nichž vyplývá potřeba přiměřené úpravy úrokové hranice v Německu. Autoři současně uvádějí pochybnosti o širokém rozsahu aplikace úrokové hranice v Německu z pohledu ústavního práva a práva EU a rovněž z hlediska ekonomiky. - Pozn.

Václav Benda

DPH u knih a brožur

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 24, s. 5-10

Vymezení základních pojmů, které jsou pro správné uplatnění DPH při dodání knih a brožur (ve vazbě na předpisy ES) klíčové. Předmět daně a místo plnění při prodeji knih, novin a časopisů. Povinnost přiznat daň a datum uskutečnění zdanitelného plnění. Základ a sazby daně. Doplněno příklady.

Václav Benda

DPH u záloh v daňové evidenci

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 23, s. 1-5

Záloha v daňové evidenci při vymezení obratu, záloha v daňové evidenci přijatá plátcem daně, změna sazeb daně a záloha v daňové evidenci. Doplněno příklady.

Tomasz Lewicki

Exchanges of shares under Polish corporate income tax legislation - inconsistencies in implementation of the EC Merger Directive

Výměna akcií podle polské legislativy o dani z příjmu právnických osob - rozpory v implementaci směrnice ES o fúzích

European taxation, Vol. 49, (2009) No. 11, p. 527-533

V příspěvku se rozebírají polská vnitřní daňová opatření týkající se výměnných transakcí "akcie za akcie" z pohledu implementace směrnice ES o fúzích. Autor upozorňuje na nedůslednosti v implementaci této směrnice, které mohou vést ke sporům s polskými daňovými úřady. - Pozn.

Firmenwagen : BMF, Schr. v. 18.11.2009 - IV C 6 - S 2177/07/10004

Firemní vozy : přípis Spolkového ministerstva financí z 18.11.2009 - IV C 6 - S 2177/07/10004

Finanz-Rundschau, Jg. 91, (2009) Nr. 24, S. 1164-1168

Příspěvek se věnuje problematice používání podnikového motorového vozidla k soukromým jízdám, jízdám mezi bytem a pracovištěm a k jízdám do trvalého bydliště podle § 4 odst. 5 věty 1 č. 6 a § 6 odst. 1 č. 4 věty 1-3 zákona o dani z příjmu (pokud se vozidlo používá více než z 50 % pro služební účely), ke změnám z titulu zákona o zamezení škodlivých daňových praktik z 28.4.2006 a k zákonu o pokračování zákoníku z r. 2006 u paušálů vázaných na dojíždění do zaměstnání. Článek dále rozebírá užívání více služebních vozidel nebo nahodilé užití vozidla. Při soukromých jízdách je nutno vést knihu jízd. Vše je znázorněno na konkrétních příkladech.

Rainer Stadler, Andreas Schaflitzl

Geplante "Konzernklausel" bei der Grunderwerbsteuer

Plánovaná "koncernová klauzule" u daně z převodu nemovitostí

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 49, S. 2621-2626

Při podnikových restrukturalizacích často představuje daň z převodu nemovitostí značné náklady a někdy může být i překážkou efektivní a smysluplné restrukturalizace. Příspěvek přibližuje plánované opatření, které by umožnilo úlevu/osvobození od této daně. Pohled na současnou právní situaci. Plánované zvýhodnění podle návrhu § 6a zákona o dani z převodu nemovitostí; privilegované nabytí nemovitostí, privilegované restrukturalizace. Ochranné opatření proti zneužití, 5letá lhůta držení nemovitosti před/po restrukturalizaci. - Pozn.

Rüdiger Philipowski

Ist die Veräußerung von Kreditverträgen steuerpflichtig?

Podléhá dani odprodej smluv o úvěru?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 59, (2010) Nr. 2, S. 45-50

Otázku zdanitelnosti odprodeje smluv řešil již Evropský soudní dvůr (věc C-242/08, rozhodnutí z 22.10.2009). Jednalo se o postoupení části smluv o životním zajištění nabyvateli usazenými ve třetím státě a o určení místa rozhodného pro vznik daňové povinnosti. ESD stanovil, že daňová povinnost vznikla a zaplatí ji postupitel. Také při zdanění odprodeje smluv o úvěru přecházejí (se souhlasem dlužníka) všechna smluvní práva a povinnosti na nabyvatele. Příspěvek podrobně zkoumá, zda rozhodnutí ESD platí také v tomto případě. - Pozn.

Jens Scharfenberg, Tanja Müller

Junges Vermögen? Aufstockung einer Kapitalgesellschaftsbeteiligung im neuen Erbschaft- und Schenkungsteuerrecht

Mladý majetek? Navýšení podílů kapitálové společnosti v novém právu daně dědické a darovací

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 50, S. 2681-2685

Po reformě německé daně dědické a darovací od 1.1.2009 se daňové zvýhodnění vztahuje i na převody podílů kapitálových společností (v majetku podniku) vyšší než 25 procent. Příspěvek přináší vysvětlení, že daňově zvýhodněné darování či podědění podílu je možné, pokud dosud nezvýhodněný podíl byl na více než 25 procent navýšen během dvou let před převodem. - Pozn.

Veronika Boušová, Jana Dlouhá, Vítězslav Píša

K novelám zákona o spotřebních daních

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 10-13

Ke změnám, které přinesl zákon č. 292/2009 Sb. a zákon č. 362/2009 Sb. Autoři seznamují s důvody předložení změn, dále pak komentují úpravy v jednotlivých paragrafech zmíněných zákonů.

Katarína Dobešová

K otázkám kolem tzv. superhrubé mzdy v roce 2009. 1.

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 35-38

K zavedení institutu tzv. superhrubé mzdy a k opatřením ve zdaňování mezd, které přinesl zákon č. 2/2009 Sb. Podrobněji např. k úpravě definice základu daně u zaměstnanců v § 6 odst. 13 ZDP od roku 2009, k otázce povinného pojistného, ke stanovení základu daně u společníka a jednatele společnosti s ručením omezeným, ke stanovení základů daně u členů statutárních orgánů apod. Doplněno příklady.

Dieter Birk, Gerhard Specker

Neue Entwicklungen zur Besteuerung von Konzernrabatten : wann sind doch nach § 8 Abs. 3 EStG begünstigt sind

Nová fáze ve zdaňování koncernových rabatů : kdy jsou zvýhodněny podle § 8 odst. 3 zákona o dani z příjmů

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 51-52, S. 2742-2744

Zaměstnanecké rabaty. Po mnoha letech restriktivního výkladu § 8 odst. 3 německého zákona o dani z příjmů se Spolkový finanční dvůr přiklonil k možnosti příznivějšího výkladu při zvýhodněném využívání služeb či zboží zaměstnancem (podniku, který dotyčné služby či zboží poskytuje či produkuje). K pojmu samostatného zaměstnavatele dle § 8 odst. 3 zákona o dani z příjmů; oceňovací privilegium. - Pozn.

Walter van der Corput

New EU VAT rules applicable from 1 January 2010. (1)

Nová pravidla EU pro DPH platná od 1. ledna 2010. (1)

International VAT monitor, Vol. 20, (2009) No. 6, p. 443-453

Od 1. ledna 2010 se členské země EU musí přizpůsobit změnám, které byly provedeny v základní směrnici o DPH v oblasti pravidel pro místo poskytování služeb a opatření proti daňovým únikům při transakcích v rámci ES, a také novým pravidlům pro vrácení DPH osobám povinným k dani se sídlem v jiném členském státě. Autor v příspěvku popisuje, jak členské země využívají (nebo hodlají využívat) možnosti, které mají v kontextu nových pravidel. - Pozn.

Václav Benda

Novela zákona o DPH

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 1, s. 31-36

Vysvětlivky k metodickým a legislativně technickým změnám, které vyplývají z novely zákona o DPH (účinnost od 1.1.2010, vychází ze směrnice Rady ES k DPH). Změna pravidel pro stanovení místa plnění služeb; princip reverse-charge. Místo plnění při poskytnutí služby osobě nepovinné k dani, základní vymezení osob povinných k dani, osoby nepovinné k dani. Zdanitelná plnění v tuzemsku; základ daně ve zvláštních případech, postup v případě opravy daně. Sazby daně.

Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně. Vrácení daně v jiném členském státě, pravidla pro vrácení daně v tuzemsku. Správa daně v tuzemsku. Uplatňování daně u přeshraničních služeb, osoba povinná k dani neusazená v tuzemsku.

Josef Federsel, Alena Kohoutková

Novely zákona o správě daní a poplatků přijaté v roce 2009

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 40-44

Ke změnám v oblasti správy daní a poplatků, které přinesly zákony č. 7/2009 Sb., č. 41/2009 Sb., č. 158/2009 Sb., č. 218/2009 Sb., č. 285/2009 a č. 304/2009 Sb.

Zdeněk Morávek

Obecně prospěšné společnosti

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 1, s. 22-30

Obecně prospěšná společnost (OPS), právní a administrativní náležitosti (založení, zakládací listina). Působnost správní rady (statutární orgán OPS), činnost a povinnosti dozorčí rady. Výkon doplňkové činnosti OPS. Hospodářský výsledek po zdanění, řádná účetní závěrka, vypracování a zveřejnění výroční zprávy. Daň z příjmů, zdanění hlavní činnosti, podmínky uplatnění odpočtu. Problematika darovací daně; daň z nemovitostí.

Alena Paulíčková

Osobitné finančno-právne problémy

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 9-14

K problematice daňových úniků. Daňové úniky a stínová ekonomika, legální a nelegální daňové úniky, daňové ráje (důvody jejich vyhledávání), OECD a daňové ráje, finanční krize a její vliv na daňové ráje. - Pozn.

Daniel Schönwitz

Perfekte Übergabe

Perfektní předání

WirtschaftsWoche, Jg. 2009, Nr. 51, S. 88-95

Od 1.1.2010 platí v Německu nové (reformované) právo daně dědické; rekapitulace postupů, jak zabránit sporům s finančním úřadem a příbuznými. Zvýšení nezdanitelné částky pro manžele, dědický pečovatelský bonus, dědění černých peněz.

Zdeněk Morávek

Práva a povinnosti daňového subjektu při daňové kontrole

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 7, (2009) č. 11, s. 24-29

Nejprve podrobně o povinnostech daňového subjektu - poskytování informací, zajištění vhodných podmínek pro provedení kontroly, předkládání záznamů, písemností a dokladů, nezatajování dokladů, umožnění vstupu do prostor a jednání s pracovníky apod. Dále o právech kontrolovaného daňového subjektu, např. o podávání námitek, o právu vyjádřit se k výsledku kontroly, o nahlížení do správce převzatých dokladů aj.

Reginald Derks

Reform of Swiss VAT - the VAT Act from 2010

Reforma švýcarské DPH - zákon o DPH od r. 2010

International VAT monitor, Vol. 20, (2009) No. 6, p. 481-487

Ve Švýcarsku dochází k největší reformě DPH od doby, kdy tato daň byla zavedena. Nový zákon o DPH, který vstupuje v platnost od 1. ledna 2010, je prvním krokem směrem k původně zamýšlenému "ideálnímu" systému DPH. V článku se podává stručný přehled pozadí reformy DPH a nadcházejících změn. - Pozn.

Axel Schrinner

Soli wird zum Risiko für den Haushalt

Příspěvek solidarity se stane rizikem pro rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 235 (4.12.2009), S. 18-19

K problematice ústavnosti příspěvku solidarity zavedeného na podporu financování sjednoceného Německa vč. hlediska odhadovaných dopadů na spolkový rozpočet v případě povinnosti finančních úřadů vracet tento příspěvek za období od roku 2005. Příspěvek platili občané a firmy od roku 1991, nejprve ve výši 7,5 procenta z daně z příjmů/korporační daně, od roku 1998 ve výši 5,5 procenta. Příspěvek je třetí nejvyšší čistě spolkovou daní, roční výnos se pohybuje okolo cca 12 mld. eur.

Thomas Sigmund

Sondersteuer auf Banker-Boni erlaubt

Zvláštní daň na bonusy bankéřů je možná

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 249 (28.12.2009), S. 1

K otázce přípustnosti a zdůvodnění zvláštního zdanění bonusů bankéřů v Německu; zdanění bonusů ve Velké Británii. -- Zdanění bonusů ve Francii se věnuje příspěvek v HB, 11.12.2009, č. 240, s. 36-37.

Joachim Dahm, Rolfjosef Hamacher

Steuerfreier Zusammenschluss : Lösung für das Outsourcing bei Kreditinstituten, Versicherungen und anderen Finanzdienstleistern

Nezdanitelná integrace : řešení pro outsourcing u peněžních institucí, pojišťoven a dalších poskytovatelů finančních služeb

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 58, (2009) Nr. 24, S. 869-877

V poslední době stoupá zájem o outsourcing, který pomáhá redukovat náklady. Podnik vyčlení své méně klíčové činnosti a svěří je smluvně jiné společnosti. V oblasti peněžních institucí začal outsourcing fungovat v 80. letech založením výpočetních středisek, následovalo vyčlenění činností v oblasti platebního styku a cenných papírů. Podle § 4 zákona o dani z obratu jsou finanční služby osvobozeny od daně, proto nepředstavují žádné průběžné náklady. Příspěvek se zabývá otázkou, do jaké míry se jedná o tzv. nezdaněnou integraci. - Pozn.

Markus Frank Huber and Fabian Duss

Switzerland: recent developments in international tax law. Part 1

Švýcarsko: novinky v mezinárodním daňovém právu. Část 1

Bulletin for international taxation, Vol. 63, (2009) No. 12, p. 567-577

V první části série článků jsou rozebírány otázky týkající se výměny informací ve fiskálních záležitostech. Švýcarsko v r. 2009 ustoupilo tlaku OECD a provedlo změny v daňových smlouvách. - Pozn.

Bente Moll Pedersen

Tax reform: substantial changes to taxation of dividends and capital gains on shares

Daňová reforma: podstatné změny ve zdanění dividend a výnosů z kapitálu u akcií

European taxation, Vol. 49, (2009) No. 11, p. 553-556

Stručná informace o významných změnách, které byly v Dánsku provedeny v oblasti zdanění dividend a kapitálových výnosů z akcií v držení akcionářů - podniků. - Pozn.

Ondřej Trubač

Trestní právo daňové. 1.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 10, s. 56-59

Přehled trestných činů daňových v České republice (k §§ 147, 148, 148a a 148b TrZ). Doplněno výběrem z judikatury.

Ondřej Trubač

Trestní právo daňové. 2.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 11, s. 58-61

Vývojová stadia trestné činnosti (příprava, pokus, dokonáný trestný čin) - z pohledu trestního práva daňového. Problematika účinné lítosti. Doplněno výběrem z judikatury.

Wolfgang Kessler, Silvia Jepp

Tu felix Austria? Lehren aus der österreichischen Gruppenbesteuerung

Ty šťastné Rakousko? Poučení z rakouského skupinového zdanění

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 51-52, S. 2737-2741

Skupinové zdanění; přehled zkušeností Rakouska se skupinovým zdaněním (zavedeno v roce 2005) by mohl jednak relativizovat obavy fiskálu z potenciálních ztrát na příjmech, ale také napomoci stimulovat zlepšovací návrhy na vlastní reformu daňové jednotky v Německu. Příspěvek se zaměřuje na výhody a přetrvávající slabiny rakouské úpravy skupinového zdanění; z toho vycházejí možnosti řešení skupinového zdanění v Německu, které přihlížejí k národním rámcovým daňovým podmínkám. Finanční (přeshraniční) začlenění podle rakouského vzoru; dceřiná společnost, vnukovská společnost. - Pozn.

Zdeněk Morávek

Ukončení daňové kontroly

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 7, (2009) č. 12, s. 25-28

K zakončení daňové kontroly (legislativní úprava, zpráva o daňové kontrole a její náležitosti, projednání zprávy, podpis zprávy) a k problematice opakované daňové kontroly.

Karin Bosche

Umsatzsteuerlicher Lieferort bei Warentransporten aus einem Drittland über ein Lager

Místo dodání podléhající dani z obratu při transportu zboží z třetí země přes sklad

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 59, (2010) Nr. 1, S. 1-7

V minulých letech se stal mezinárodní pohyb zboží díky globalizaci světové ekonomiky významnější. Zboží se častokrát přesouvalo ze třetí země v Asii nebo Americe příjemcům ze zemí EU a cesty dodání se koordinovaly přes sklady v Německu nebo v jiných členských zemích. Tyto transakce probíhají v každodenní praxi. Právní stav daně z obratu je závislý na různých úpravách. V příspěvku jsou rozebrány problémy daně z obratu při transportu zboží a jejich řešení. - Pozn.

Christian Ramthun

Und was macht Mutti?

A co dělá maminka Merkelová?

WirtschaftsWoche, Jg. 2009, Nr. 51, S. 20-23

Německý zákon k urychlení hospodářského růstu, v přehledu plánovaných daňových úlev a opatření figuruje: podpora rodin s dětmi, snížení sazby daně dědické v druhé linii, usnadnění dědictví v rámci tzv. podnikové posloupnosti, korekce reformy podnikových daní (např. výhodnější odpisy hospodářských prostředků, příznivější zohledňování nájmu v živnostenské dani), snížení sazby DPH pro ubytovací zařízení. Fiskální dopady zákona na úrovni spolkové a zemských pokladen.

Ulrich Prinz

Unternehmensbesteuerung 2010 - Systematische Strukturverbesserung ist das Gebot der Stunde!

Zdanění podniku v roce 2010 - systematické zlepšení struktury je příkazem doby!

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 1, Beilage (Standpunkte), S. 3-4

Rekapitulace k "okamžitému programu s protikrizovými opatřeními" (zákon k urychlení hospodářského růstu), která sice jsou jednotlivě hodnocena jako významná a smysluplná, ale nepřispívají ke zlepšení struktury daňové systematiky. Autor se blíže věnuje třem oblastem, kde jsou žádoucí další úpravy a zjednodušení: předpisy k zúčtování ztrát, přeshraniční zdanění podnikových výnosů a zavedení skupinového zdanění namísto dosavadní (daňové) jednotky; současně navrhuje strukturální zlepšení legislativního procesu s tím, že zákony se mají zaměřovat na "normální" případy

(ne na případy zneužití) a systematicky zohledňovat ústavní a evropské právo; a také se přimlouvá za tzv. "dočasné zákony" (experimentální zákonodárství), které by dle jeho názoru našly uplatnění i na úrovni řídicích a fiskálních účelových předpisů.

Fabiola Annacondia and Walter van der Corput
VAT registration thresholds in Europe : [2009]

Registrační limity pro DPH v Evropě : [2009]

International VAT monitor, Vol. 20, (2009) No. 6, p. 488-490

Jako již tradičně v šestém čísle každého ročníku nabízí tento výtisk časopisu přehled prahových hodnot DPH ve většině evropských zemí. Pro účely srovnání byly národní prahové hodnoty vyjádřené v jiných měnách přepočteny na euro. Přehled zobrazuje stav v říjnu 2009 doplněný o ohlášené novely s platností od 1. ledna 2010. - Pozn.

Petr Taranda

Výklad daňových zákonů v praxi správních orgánů

Daňový expert, Sv. 5, (2009) č. 6, s. 6-10

K problematice výkladu daňových předpisů (pro potřebu daňových subjektů i správců daně) v Polsku a v České republice. - Pozn.

Jan Břeň

Vyšší daně z nemovitostí poplnou do rozpočtů obcí

Moderní obec, Sv. 16, (2010) č. 1, s. 39

Zvýšení základní sazby daně z nemovitostí s účinností od 1.1.2010, koeficienty obce pro výpočet základní sazby, povinnost obce informovat správce daně.

Václav Boněk

Zahájení daňové kontroly

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 11, s. 9-12

K některým sporným bodům problematiky zahájení daňové kontroly. Podrobněji např. k sepsání protokolu o zahájení daňové kontroly, o délce doby od sepsání protokolu k faktickému provádění kontroly, o možnosti podání dodatečného daňového přiznání, o výběru daňových subjektů ke kontrole apod. Doplněno odkazy na příslušnou judikaturu. - Pozn.

Petr Taranda

Zástavní právo coby zajišťovací instrument v proměnách času a v daňovém řádu

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 12, s. 34-38

Právní úprava zástavního práva podle občanského zákoníku, specifika zástavního práva v daňovém řízení, změny v právní úpravě zástavního práva správce daně od 1. ledna 2010, právní úprava zástavního práva v novém daňovém řádu od 1. ledna 2011, význam zástavního práva v průběhu insolvenčního řízení.

Hana Skalická

Zdaňování společností v Evropské unii. 5., Finsko

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 10, s. 40-43

K problematice zdaňování společností ve Finsku. Legislativní úprava, daňové subjekty, zdaňovací období, zdanitelný příjem a základ daně, daňově uznatelné a neuznatelné náklady, možnost uplatnit daňové ztráty, sazba daně, skupinové zdanění, daňové přiznání apod. Doplněno příkladem. - Právní stav ke dni 25.7.2009.

Hana Skalická

Zdaňování společností v Evropské unii. 6., Francie

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 11, s. 37-43

K problematice zdaňování společností ve Francii. Zákonný rámec, daňové subjekty, zdaňovací období, zdanitelný příjem a základ daně, daňově uznatelné a neuznatelné náklady, sazba daně, skupinové zdanění, daňové přiznání, systém kalkulace daně. Doplněno příkladem. - Právní stav ke dni 25.6.2009.

Hana Skalická

Zdaňování společností v Evropské unii. 7., Irsko

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 12, s. 39-43

K problematice zdaňování společností v Irsku. Zákonný rámec, daňové subjekty, zdaňovací období, zdanitelný příjem a základ daně, daňově uznatelné a neuznatelné náklady, sazba daně, skupinové zdanění, systém kalkulace daně. Doplněno příkladem. - Právní stav ke dni 24.9.2009.

Katarína Dobešová

Změny ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků přijaté v roce 2009. 1.

Práce a mzda, Sv. 57, (2009) č. 12, s. 28-44

Přehled změn ve zdaňování mezd po 1. lednu 2009. Změny v zákoně o daních z příjmů, ke kterým došlo zákonem č. 216/2009 Sb. Příjmy daňových nerezidentů zdaněné v ČR srážkovou daní. Doplněno příklady.

Vlastimil Bachor ... [et al.]

Změny zákona o daních z příjmů dále přijaté v roce 2009 k podpoře hospodářského růstu a sociální stability a v souvislosti s úspornými opatřeními ve státním rozpočtu na rok 2010

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 17, (2009) č. 4, s. 16-20

Ke změnám zákona o daních z příjmů vyplývajícím ze zákona o podpoře hospodářského růstu a sociální stability (zákon č. 326/2009 Sb.) a ze zákona č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem státního rozpočtu ČR na rok 2010. -- Přísp. navazuje na statě uveřejněné v předchozích číslech čas., které se rovněž týkaly změn zákona o daních z příjmů v roce 2009.

Vladimír Šretr

Zpracování žádosti o prominutí příslušenství daně

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 17, (2009) č. 24, s. 11-15

K možnosti požádat o prominutí (resp. částečné prominutí) příslušenství daně dle zákona o správě daní a poplatků. Rozhodování o podané žádosti o prominutí příslušenství daně, důvody ovlivňující rozhodování o podané žádosti, posuzování naplnění zákonného důvodu tvrdosti, zvýšení (případně snížení) promíjeného příslušenství daně správcem daně. Doplněno příklady. - Pozn.

Tobias Stewen

Zuzugsfreiheit ohne Wegzugsfreiheit und Grundfreiheiten unter Harmonisierungsvorbehalt? : kritische Analyse der Entscheidung des EuGH in Sachen "Cartesio" und Schlussfolgerungen für die Wegzugsbesteuerung

Svoboda přesídlení ze zahraničí bez svobody přesídlení do zahraničí a základní svobody při harmonizaci podmínek? : kritická analýza rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci "Cartesio" a závěry pro zdanění při přesídlení do zahraničí

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 1, S. 18-25

Evropský soudní dvůr rozhodl ve věci Cartesio, že společensko-právní překážky při přesídlení firmy do a ze zahraničí nesmí porušovat svobodu stěhování. Členské státy mají kompetenci regulovat vznik a přesuny sídla společnosti, která byla založena podle práv země, v níž sídlí. Příspěvek chce především poukázat na dogmatické slabiny rozhodnutí ESD a objasnit možné důsledky tohoto rozhodnutí pro zdanění přesunu společnosti z Německa do jiné členské země. - Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 2/2010

Novela zákona o DPH (1.). Daň z příjmů FO stanovená paušální částkou. Daňové přiznání FO - uplatnění daňových odpisů. Nájemné z finančního leasingu - specifické případy. Společnost s ručením omezeným - daň z příjmů a účetnictví. Finanční leasing v roce 2010. Dotazy z praxe k ZDP (úroky z půjčky pro s.r.o., poplatky za studium související se zaměstnáním, vedlejší příjmy z překladatelské

činnosti, roční zúčtování záloh, skutečné zálohy na spotřebované pohonné hmoty). Poskytování přeshraničních služeb - vykazování v souhrnném hlášení. Vrácení daně v roce 2010. Změna sazeb DPH (2.).

Daňové a účetní poradenství

č. 1-2/2010

Změny ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti pro rok 2009. Příklady k uplatnění sazby DPH. Potvrzení o zdanitelných příjmech. Sleva na manželku, která je na mateřské. Výše daňového zvýhodnění. Daňový bonus.

č. 3-4/2010

Odpisy majetku v roce 2009 v heslech. Paušál na dopravu bez dokladů. Nákup zboží z EU od 1.1.2009. Spolupracující osoba. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ. Odpovědi na otázky nerezidentů. Brigády, dohody - daně a pojištění.

č. 5-6/2010

Změny v daňovém řízení - novela od 1.1.2010. Dodanění pohledávek. Roční síťové jízdenky jako daňový výdaj podnikatele. Z černé kroniky, aneb z ... [duplicitně uplatněné faktury, dodatečná přiznání k DPH].

Daňový TIP

č. 2/2010

Změna náhrad cestovních výdajů s účinností od 1.1.2010. Obchodní majetek fyzických osob - hmotný majetek. Příjmy z pronájmu. Daňové a účetní odpisy po repasi majetku. Zdanění úroků z půjčky.

č. 3/2010

Aktuálně k DPH. Aktuální daňové změny (daň z nemovitostí, daň silniční, zákon o správě daní a poplatků atd.). Daňová uznatelnost faktoringových poplatků. Daň z nemovitostí - propojené budovy. DPH - provize od zahraniční firmy. Daňová uznatelnost a DPH u nápojového systému. Daňová optimalizace při prodeji vozidel z majetku s.r.o. rodinným příslušníkům.

Družstevnictví

František Helešic

K implementaci prvního právního předpisu Evropské unie o evropských družstvech do českého právního řádu

Právník, Sv. 148, (2009) č. 12, s. 1316-1329

K nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 a ke směrnici Rady č. 2003/72/ES (a k jejich zapracování do českého právního řádu). Doba a právní forma implementace nařízení a transpozice směrnice, ke kvalitě nařízení (jako jednoho z předpokladů správné implementace), účast reprezentace družstev na tvorbě návrhu nařízení a na přípravě jeho implementace do právního řádu ČR. K výsledkům implementace obou předpisů EU do našeho právního řádu. - Pozn.

Ekonomické vědy. Ekonomie

Péter Gál, Csaba Moldicz, Tamás Novák

Accuracy of economic thinking : principles, views, analyses and the crisis

Správnost ekonomického myšlení : principy, stanoviska, analýzy a krize

Development and finance, Vol. 2009, No. 4, p. 13-25

Kritický pohled na roli ekonomů, ekonomické teorie a ekonomické filozofie v současné globální hospodářské krizi. Úvahy o fungování klíčových institucí v oblasti analýzy hospodářských trendů a prognózování, sledování vývoje trhu, předpovídání hloubky krize, včasnosti reakcí a nabízených řešení. Hledání paralel s minulými finančními a hospodářskými krizemi. Dogmatismus mainstreamové neoliberální teorie. Posun v trendech ekonomické filozofie. - Pozn.

Paul Samuelson

The Economist, Vol. 393, (2009) No. 8662, p. 120

K životu a dílu vlivného amerického ekonoma druhé poloviny 20. století Paula Samuelsona, autora známé učebnice "Ekonomie".

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Peter Boone and Simon Johnson

A bank levy will not stop the doomsday cycle

Bankovní odvod nezastaví koloběh vedoucí k soudnému dni

Financial Times, Vol. 2010, No. 37211 (19.1.2010), p. 9

Příspěvek do diskuse o nápravě současného finančního systému. Místo přikládání ob vazů by lídři vyspělých zemí měli přiznat nebezpečné systémové chyby. Posledním králikem z klobouku, kterého vytáhlo americké ministerstvo financí, je návrh na daň z pasiv velkých bank. Místo toho jsou zapotřebí dramatické reformy. Autoři navrhuji radikálně zvýšit kapitálové požadavky a skoncovat se snahou politiků zachránit každou instituci, která krachuje.

Dirk Heilmann

Angst vor der Staatspleite geht um

Obchází strach ze státního bankrotu

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 251 (30.12.2009), S. 16-17

Strach z bankrotů bank nyní nahradily obavy ze státního bankrotu - situace v Řecku je pouze předzvěstí toho, co čeká další státy. Vlády a centrální banky mnoha zemí ve snaze zabránit kolapsu finančního systému na sebe vzaly břemeno špatných úvěrů a rizikových cenných papírů, zaplavily trhy lacinými penězi a vyhlásily balíky na podporu konjunktury v rekordních sumách, aby reálnou ekonomiku uchránily před šokem. Sice tak zabránily celosvětové depresi, ale samy sebe uvrhly do pastí. Nyní hrozí, že příliš rychlý odklon od historicky nejvolnější peněžní politiky vyvolá další vlnu bankovních bankrotů a také to, že reálná ekonomika už nebude schopná růstu bez další podpory státu.

Stefan Schneider

Brüssel will neue Gesetze zum Anlegerschutz auf den Weg bringen

Iniciativy Bruselu k novým zákonům o ochraně investora

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 236 (7.12.2009), S. 46-47

Snahy EU zvýšit ochranu investora se týkají nejen produktů orientovaných na drobné investory (investiční fondy, pojištění prostřednictvím investičních fondů, certifikáty), ale i investičního práva. Zákonná podpora drobných investorů by měla brát ohled i na jistý finanční analfabetismus, proto mají být poskytované informace jasně srozumitelné a nezavádějící - je patrná snaha o značnou standardizaci těchto informací. Upraven má být rovněž režim prodeje pro bankovní poradce či svobodné zprostředkovatele (s ohledem na zákazníka), kickbacks. V oblasti investičního práva se počítá, že do poloviny roku 2011 má být do národního práva převedena nová směrnice EU; UCITS

(undertaking for investments in transferable securities) umožní přeshraniční fúze fondů či zesílení spolupráce národních dozorů v Evropě. Prodejní prospekt, key investor information.

Megan Murphy

City limits

Hranice City

Financial Times, Vol. 2009, No. 37183 (14.12.2009), p. 6

Postavení Londýna jako finančního centra; dopad britské "superdaně" z bankovních bonusů a kontroverzních nových pravidel EU pro zajištěné fondy a fondy privátního kapitálu; hrozba odchodu finančních institucí ze City.

Vladimír Pikora

Euro se nám vzdaluje : společná měna

Euro, Sv. 2010, č. 4, s. 19

Úvaha o důsledcích odsouzení přijetí eura Českou republikou; o opatřeních, která by zajistila plnění maastrichtských kritérií naší zemí i v budoucnu; zdůraznění nutnosti reformem a snížení deficitu státního rozpočtu; relativizace pozitiv zavedení společné měny na příkladu Slovenska a Řecka.

Deutsche Bundesbank

Finanzielle Integration und Risikoteilung in der EWU : längerfristige Entwicklungstendenzen und Auswirkungen der Finanzkrise = Financial integration and risk sharing in the euro area : longer-term trends and impact of the financial crisis

Finanční integrace a sdílení rizika v eurozóně : dlouhodobé vývojové trendy a dopad finanční krize

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 61, (2009) Nr. 12, S. 37-51

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 61, (2009) No. 12, p. 33-46

Studie analyzuje proces integrace finančních trhů na úrovni Německa a eurozóny do globální ekonomiky, charakterizuje vývoj německých kapitálových investic do dalších zemí eurozóny v období několika desetiletí a věnuje se domácím preferencím (home bias) jako ukazateli integrace finančních trhů. Mezinárodní sdílení rizik a mezinárodní vyrovnávání spotřeby (consumption smoothing) v EMU. Finanční krize a strukturální přizpůsobení zahraničních aktiv Německa a eurozóny. - Pozn. - Příspěvek je dostupný v německé i anglické jazykové verzi časopisu.

Finanzsektor profitiert von Entspannung auf den Finanzmärkten

Finanční sektor profituje z uvolnění na finančních trzích

Finanzmarktstabilitätsbericht, Jg. 2009, Nr. 18, S. 37-60

Po letech dynamického ekonomického růstu došlo v první polovině roku 2009 k návratu konsolidační bilanční sumy rakouských bank. Opatření proti úrokovému riziku zmenšilo konsolidační zisk i přes stoupající provozní výsledek. Zhoršená kvalita úvěrů vedla ke stoupajícím rizikům nákladů. Stav likvidity se zřetelně zlepšil. Byly stanoveny nové právní rámcové podmínky pro platební styk. Akciové kurzy vykazovaly pozitivní tendence. Pojišťovny profitovaly z ozdravení trhu. Silný růst vykazovaly investiční fondy i fondy důchodového zabezpečení. - Pozn.

Foul-weather friends : financial centres

Přátelé špatného počasí : finanční centra

The Economist, Vol. 393, (2009) No. 8662, p. 117-118

Londýn je největším finančním centrem Evropy a před úvěrovou krizí se běžně hovořilo o tom, že by mohl předběhnout i New York. Vzhledem ke změnám v politickém a regulatorním klimatu však taková prohlášení nyní vyznívají planě. Rozvoj asijských finančních center ukazuje, jak důležitý může být přívětivý regulatorní režim. Případný odchod bohatých finančníků z Británie by se nakonec negativně projevil na daňových příjmech země.

Holger Alich, Peter Köhler

Frankreichs Banken greifen in Deutschland an

Francouzské banky útočí v Německu

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 249 (28.12.2009), S. 2-3

Expanze francouzských bank v Německu je reakcí na oslabení německých zemských bank v důsledku finanční krize (ochránci soutěže z EU je z důvodu kapitálových injekcí a záruk poskytnutých zemskými vládami přinutili výrazně snížit bilanční sumy a omezit obchody na mezinárodních kapitálových trzích); BNP Paribas, Societé Générale.

Fünf Weise wollen systemrelevante Institute belasten

Pětice moudrých chce zatížit systémově relevantní instituce

Auszüge aus Presseartikeln, Jg. 2009, Nr. 48, S. 18-19

K myšlence jistění insolvenčních rizik významných finančních institucí prostřednictvím nově založeného evropského stabilizačního fondu (s předpokládaným objemem cca 100 mld. eur), který by ve finančním sektoru oslaboval negativní podněty systémového rázu a tak redukoval intenzitu budoucích krizí. Dosavadní diskutované (a méně doporučované) modely ochrany finančního systému, množstevní regulace, oddělený bankovní systém, regulace velkých úvěrů. Financování a funkce stabilizačního fondu. Living Will, efekty spill-over. Příklad švédského stabilizačního fondu. - Přetištěno z Börsen-Zeitung, Frankfurt n. M., 14. listopadu 2009.

Goodbye, or see you again? : America's megabanks

Sbohem nebo na shledanou? : americké megabanky

The Economist, Vol. 393, (2009) No. 8662, p. 119

Velké americké banky vracejí státu finanční pomoc, které se jim dostalo v době krize. Chtějí se tak zbavit stigma neúspěšných i zasahování státu do svých věcí. Banky byly do značné míry ozdraveny, ale znepokojení vyvolává skutečnost, že zisků dosahují především díky velmi nízkým nákladům na financování.

Desmond Lachman

Greece looks set to go the way of Argentina

Řecko zřejmě půjde cestou Argentiny

Financial Times, Vol. 2010, No. 37205 (12.1.2010), p. 9

Autor předpovídá, že do dvou - tří let skončí členství Řecka v eurozóně. Připomíná vývoj, kterým prošla Argentina před deseti lety, a rozebírá jednotlivá stadia na cestě k měnové krizi.

John Gapper

How America let banks off the leash

Jak Amerika povolila bankám uzdu

Financial Times, Vol. 2009, No. 37186 (17.12.2009), p. 11

Analýza situace v americkém bankovníctví; hodnocení dopadu programu pomoci bankám (TARP).

Michal Zděnek

Jak krize ovlivnila finanční trhy? : USA

Euro, Sv. 2010, č. 2, s. 58-59

Hodnocení aktuálního stavu finančních trhů v USA, dopadů zásahů vlády a centrální banky po vypuknutí finanční krize a rozbor kroků a opatření k ochraně před budoucími krizemi. Plán záchrany bankovního odvětví - TARP; zákon o reformě regulace amerického bankovního systému z prosince 2009; otázka možných bankrotů systémově důležitých finančních institucí a srovnání se současnou praxí v Evropě; problematika rozšíření pravomocí Fed a názory na jeho činnost před vypuknutím krize.

Maßnahmenpakete von Regierungen und Notenbanken zeigen Wirkung**Vládní balíčky opatření a emisní banky jsou účinné**

Finanzmarktstabilitätsbericht, Jg. 2009, Nr. 18, S. 6-7

Po období hospodářské krize dochází opět k ekonomické stabilitě ve světě, i v zemích střední, východní a jižní Evropy. Vliv vývoje na pracovním trhu způsobil riziko příjmů rozpočtového sektoru. Rakouské banky profitují z lepších rámcových podmínek, přesto úvěrové ztráty i nadále stoupají. Také v Rakousku se ukazuje pozitivní trend - lepší výsledek obchodní činnosti i dynamický obchodní úrok.

Karel Machala

Nadvláda dolaru nekončí : devizové rezervy a rezervní měny

Bankovníctví, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 8-10

Hlavní smysl devizových rezerv centrálních bank, dominance dolaru v devizových rezervách a její příčiny, přehled centrálních bank s největšími devizovými rezervami (2008), postavení eura jako rezervní měny, rostoucí role zlata. -- K tématu viz i další příspěv. na s. 10-11 tohoto čísla čas. s názvem Podíl dolarů postupně klesá, který pojednává o struktuře, vývoji a budoucnosti devizových rezerv ČNB.

Jaroslav Votava

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu. 1.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 10, s. 48-51

K předchozí úpravě podnikání na kapitálovém trhu provedené zákonem č. 230/2008 Sb., k vydání nových právních předpisů EU, k nutnosti vzniku další novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu a k okruhu dotčených subjektů.

Jaroslav Votava

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu. 2.

Daně a právo v praxi, Sv. 14, (2009) č. 11, s. 44-50

K nejdůležitějším změnám v novele zákona o podnikání na kapitálovém trhu, které se týkají např. nabývání (zvyšování a pozbytování) kvalifikovaných účastí, průhlednosti (transparence) informací a vymezení majetku, do kterého mohou investovat standardní fondy kolektivního investování. Účinnost novely, přijetí prováděcích předpisů, novelizace dalších souvisejících zákonů.

Stefan Menzel

Österreich verstaatlicht die Nationalbank**Rakousko zestátní národní banku**

Handelsblatt, Jg. 2010, Nr. 7 (12.1.2010), S. 41

Na rozdíl od většiny zemí patří rakouskému státu na Rakouské národní bance pouze 70 procent, zbývající část vlastní soukromí investoři, z nichž nejvýznamnější je bankovní koncern Raiffeisen (přes 10 procent). S ohledem na mezinárodní zvyklosti a zkušenosti z finanční krize nyní rakouský ministr financí avizoval úplné zestátnění centrální banky, řeší se otázka vyrovnání za podíly soukromých investorů v OeNB.

Stefan Bruckbauer

Österreichs Banken in stürmischen Zeiten**Rakouské banky v bouřlivých dobách**

Report, Jg. 2009, Nr. 4, S. 14-15

Rakouské banky dosáhly v r. 2009 rekordního zisku při úvěrových operacích především v oblasti střední a východní Evropy. S důsledky krize se potýkají především německé (15 % vlastního kapitálu) a švýcarské banky (10 %), rakouské banky jsou na tom zřetelně lépe (28 %). Tím se ukazuje, že mírné riskování rakouských bank při obchodních transakcích v době krize přineslo úspěch. - Pozn.

John Plender

Rarely pointed finger

Neobvyklý cíl

Financial Times, Vol. 2010, No. 37210 (18.1.2010), p. 9

Na obou stranách Atlantiku se rozvíjí diskuse o větším zapojení akcionářů do řízení bank. Úvaha, že by se tak mohlo zabránit opakování krizí, je však pochybná. Ve světle neschopnosti např. britských institucionálních investorů zabránit bankám, aby přenesly náklady spojené s novou daní z bonusů na akcionáře, se pravomoci velkých investorů ve společnostech, do nichž investují, jeví jako sporné.

Nicholas Brady

Refocus the regulatory debate on essentials

Diskuse o regulaci by se měla zaměřit na podstatu

Financial Times, Vol. 2010, No. 37199 (5.1.2010), p. 9

Při vši nynější snaze o vytvoření nové regulace finančního systému se věnuje příliš pozornosti zachování stávajícího stavu, který umožňuje pokračovat bankám ve všech aktivitách tak, jak byly zvyklé. Neřeší se však zásadní příčiny dnešních potíží. Klíčovou otázkou podle autora je, zda by bankovní operace měly zahrnovat aktivity, které mohou vytvořit zápalnou směs a ohrozit systém jako celek. Banky operující s depozity by měly být odděleny od stínového bankovního systému.

Katharina Kort

Selig sind die heimlich Reichen

Skryté bohatství blahoslavených

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 247 (22.12.2009), S. 6-7

IOR (Istituto per le Opere di Religione), neprůhledné hospodaření a skandály vatikánské banky, která nepodléhá kontrole italského bankovního dozoru ani žádné mezinárodní instituci. Odhady majetku spravovaného IOR. APSA (správa majetku vatikánskému státu). Banco Ambrosiano.

Zdeněk Kovařík

Směnka splatná na viděnou a její využití

Právní rozhledy, Sv. 17, (2009) č. 22, s. 803-809

Podstata směnky splatné na viděnou; způsoby stanovení splatnosti na viděnou; fakultativní doložky na vistasměnkách; prezentace, protestace a placení směnky splatné na viděnou; depozitní směnky; omezení plateb - včetně placení směnek - v hotovosti; zajišťovací směnky splatné na viděnou.

Tomáš Otáhal

Souvislosti vzniku Federálního rezervního systému: přehled ekonomických zájmů

Ekonomický časopis, Sv. 57, (2009) č. 8, s. 788-803

Stručně k situaci před vznikem Federálního rezervního systému, dále o historických událostech, které bezprostředně vedly ke zřízení Fedu. Podrobněji k zájmům veřejnosti, politiků a finančníků na vzniku nejmocnější centrální banky světa. - Pozn.

The danger of the bounce : asset markets

Nebezpečí prudkého odrazu : trhy aktiv

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8664, p. 62-64

Levné peníze opět vyhánějí ceny aktiv vzhůru. Kritici obviňují centrální banky, že udržováním úrokových sazeb na nízké úrovni podporují růst bublin. Ceny akcií se silně odrazily ode dna a zatímco ceny domů v USA jsou zpět na přiměřené hodnotě, ceny v Británii, Francii, Španělsku a Austrálii jsou 30-50 % nad historickými průměry. Více kandidátů na status bubliny lze najít v rozvíjejících se ekonomikách, jejichž vývozy pozoruhodně dobře přežily krizi. Další rizikovou oblastí je trh zlata.

Thomas K. Bauer, Mathias G. Sinning

The purpose of remittances : evidence from Germany

Účel remitencí : poznatky z Německa

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 229, (2009) No. 6, p. 730-742

Studie zkoumá rozsah a determinanty remitencí se zvláštním zaměřením na účel těchto transferů (úspory/spoření větších částek v zemi původu/převody peněz rodinným příslušníkům) s ohledem na záměr vrátit se do domovské země. Vychází z individuálních údajů o imigrantech v Německu z let 1985-1995. Výsledky dekompoziční analýzy ukazují odlišnosti v remitenčním chování a v preferencích účelu mezi přistěhovalci, kteří žijí v Německu dočasně, a mezi skupinou přistěhovalců tam trvale usídlených. - Pozn. -- Monotematické číslo Migration and development. -- Tematicke remitencí se věnují další dva příspěvky v tomto čísle časopisu (Worker remittances and growth: the physical and human capital channels, s. 743-773 a Remittances and conflict: some conceptual consideration, s. 774-786).

Lubomír Grůň

Uplynulo 90 let od první měnové reformy v podmínkách novodobé české státnosti

Právník, Sv. 148, (2009) č. 12, s. 1330-1346

K průběhu měnové reformy v roce 1919. Co předcházelo této události (měnový systém Rakousko-Uherska, situace po vzniku Československé republiky v říjnu 1918), první kroky k vytvoření samostatné měny, vznik československé koruny (podrobně o všech opatřeních, např. o okolkování), činnost Bankovního úřadu ministerstva financí, přehled legislativních úkonů souvisejících se vznikem samostatné československé měny. - Pozn.

Frank-Matthias Drost

Verbundsystem in Deutschland schützt vor Pleiten

Systém asociací v Německu chrání před bankrotem

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 248 (23.12.2009), S. 19

Porovnání bankovního systému Německa a USA, které přibližuje důvody větší odolnosti německých bank vůči finanční krizi.

Pavol Jurča

Vývoj na trhu úverov

Biatic, Sv. 17, (2009) č. 11, s. 17-20

Vývoj úvěrových standardů a poptávky po úvěrech ve slovenském bankovním sektoru v posledních letech.

Martin Wolf

Why the eurozone has a tough decade to come

Proč eurozónu čeká těžkých deset let

Financial Times, Vol. 2010, No. 37200 (6.1.2010), p. 9

Rozbor dopadů finanční krize na periferní země eurozóny ukazuje na slabá místa těchto členů unie: nyní jsou ve strukturální recesi, navíc v letech konjunktury přišly o konkurenceschopnost v rámci unie. Krize periferních zemí je daná samotným systémem a dostane se jim jen málo pomoci.

Stefan Menzel

Zinsen in Euro, Verlust in Forint

Úroky v eurech, ztráty ve forintech

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 247 (22.12.2009), S. 30-31

K problematice nutné regulace úvěrů v cizích měnách, které v zemích východní Evropy (Maďarsko, Rumunsko) způsobily velké problémy se splácením poté, co národní měny prudce devalvovaly a tím úvěry prodražily. Naproti tomu např. v ČR a v SR nehrály úvěry v cizích měnách výraznou roli, protože úroková úroveň je zde podobná jako v západoevropských zemích a obchody s úvěry v cizích měnách (dolar, švýcarský frank, jen) se zde nevyplatí - hlavní zahraniční měnou je euro

s 55procentním podílem. Požadavek odpovědnější angažovanosti západoevropských bank v bývalých zemích SVE.

Daniela Doležalová, Josef Litoš

Ženevská úmluva o cenných papírech

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 1, (2009) č. 12, s. 350-353

K textu Ženevské úmluvy o cenných papírech. Základní členění úmluvy, klíčové pojmy, metody dispozic s cennými papíry, zásadní aspekty ochrany investorů.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Horit Heß, Axel Schrunner

Abwrackprämie wirkt jetzt umgekehrt

Nyní už šrotovné působí opačně

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 237 (8.12.2009), S. 14-15

Výhled situace v automobilovém průmyslu v Německu pro rok 2010 - po roce 2009, v němž ke stimulaci prodeje výrazně přispělo šrotovné. Grafické znázornění objemů zakázek automobilového průmyslu vč. "spřízněných" sektorů (strojírenství, metalurgie atd.) v období od ledna 2008 do října 2009. -- K tématu viz také článek v HB, 23.12.2009, č. 248, s. 4.

Daniel Delhaes, Jens Koenen

Airlines rufen nach dem Regulierer

Aerolinky volají po regulátorovi

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 242 (15.12.2009), S. 22-23

K požadavku leteckých společností v Německu na zavedení regulace u letištních úhrad (za přílety/odlety) tak, jako tomu je v odvětví telekomunikace, pošty, železnic či energetiky. Realizace je nadějná vzhledem k nové směrnici EU o finančních úhradách, která má být do národního práva převedena během dvou let.

Counting their blessings : emerging markets and recession

Sčítání božích milostí : rozvíjející se trhy a recese

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8663, p. 24-26

Rozvojové země vyšly z recese proti očekávání silnější, i když situace se region od regionu liší. Například Čína, Indie a Indonésie recesi vůbec nepocítily, jen se zpomalil jejich růst. V článku se rozebírá, co vedlo k tomuto vývoji a jaké to bude mít důsledky pro zbytek světa.

Tomáš Plhoň

Čary máry analýza : ekonomické prognózy

Ekonom, Sv. 54, (2010) č. 1, s. 10-14

Materiál se zabývá úspěšností analýz a předpovědí finančních analytiků u nás i ve světě. Shrnuje důvody, proč analytikům prognózy nevycházejí, a dále se podrobně věnuje některým nejznámějším omylům. -- K tématu viz i přísp. Ve službách mamonu na s. 15 téhož čísla čas., který pojednává o zneužití analýz ve vlastní prospěch.

Kurt Fesselhofer

Die Rezession ist beendet - wie geht's nun weiter?

Recese skončila - jak to půjde nyní dál?

Report, Jg. 2009, Nr. 4, S. 4-5

Rakouská ekonomika překonala krizi ve třetím čtvrtletí 2009 se zřetelným nárůstem. Analýzy a prognózy předpovídají hospodářský růst i pro světovou ekonomiku a zlepšení se předpokládá i ve vývozu rakouského zboží. Negativní vývoj na pracovním trhu vyvolal pokles investic do bytové výstavby o 2,6 %. Předpokládá se, že se tempo soustavného poklesu zpomalí, inflace bude ale opět

stoupat - v roce 2010 se očekává opět nárůst cen v průměru o 1,2 %. -- Na obdobné téma je také zaměřen článek "Österreichs Einzelhandel : der Laden läuft im Rezessionsjahr" na s. 7-8.

Bert Losse

Ein bisschen Glück

Trochu štěstí

WirtschaftsWoche, Jg. 2009, Nr. 50, S. 20-29

Hodnocení (ranking) jednotlivých spolkových zemí v oblasti: růstu, kupní síly, nezaměstnanosti, počtu obyvatel, živnostenských obecních daní, pracovních nákladů, kvality regionu atd.; metodika rankingu.

Bernhard Grossmann, Jürgen Janger, Lukas Reiss

Fiskal- und strukturpolitische Herausforderungen der Wirtschaftskrise 2008/09

Fiskální a strukturálně-politické výzvy hospodářské krize 2008/09

Geldpolitik & Wirtschaft, Jg. 2009, Nr. 4, S. 35-65

Studie se zaměřuje na reálné ekonomické aspekty, fiskální a strukturální politiku. V Rakousku se důsledky krize přemístily vlivem demografických změn na veřejné finance. Nutná konsolidační opatření by se měla koordinovat v mezinárodním měřítku a tím zabránit konfliktům s ostatními hospodářsko-politickými cíli. Hospodářská politika usiluje o vyváženost v oblasti obchodování, vzdělávacího systému, soutěžní politiky a inovačního financování společných zájmů, o vyrovnání ztrát pro budoucí růst z důvodu krize a tím podporuje konsolidační úsilí. Také pro Rakousko platí, že cesta ekonomického růstu po období krize je ovlivnitelná hospodářskou politikou. - Pozn.

Gesetz zur Beschleunigung des Wirtschaftswachstums (Wachstumsbeschleunigungsgesetz) : vom 22. Dezember 2009

Zákon o urychlení ekonomického růstu : z 22. prosince 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, Jg. 2009, Nr. 81, S. 3950-3956

Spolkový sněm se souhlasem spolkové rady přijal zákon o urychlení ekonomického růstu zahrnující změny daňových zákonů. Změny jsou podrobně popsány v jednotlivých člancích.

Alan Beattie

Changing faces of power: stars shine bright but fail to transform the world

Nové tváře moci: hvězdy září jasně, ale svět změnit nedokážou

Financial Times, Vol. 2010, No. 37210 (18.1.2010), p. 6

Zaměřeno na postavení zemí skupiny BRIC (Brazílie, Rusko, Indie, Čína), jejichž ekonomiky se relativně dobře dostaly z krize a nabývají stále většího významu. Nelze však ještě hovořit o definitivním přesunu těžiště světové hospodářské moci. Skupina je nesourodá a Čína jako dominantní člen je pevně spjatá s ekonomickým modelem závislosti na zahraniční poptávce. -- Článek je součástí pětidílné série o rozvíjejících se trzích Building BRICs. -- Druhý článek série vyšel ve FT dne 19.1.2010 na s. 4 a byl věnován rostoucí spotřebitelské poptávce. -- Třetí část ze dne 20.1. na s. 4 se zaměřila mj. na indickou kreativitu v technologiích. -- Čtvrtá část vyšla dne 21.1. na s. 4 a hodnotila investice do výroby aut. -- Závěrečná část dne 22.1. na s. 6 byla věnována finančnímu sektoru.

Dieter Fockenbrock

Kartellsünden werden richtig teuer

Kartelové hříchy přijdou pěkně draho

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 250 (29.12.2009), S. 24

K plánovaným změnám kartelového práva na úrovni EU; nelegální konkurenční výhoda, pravidlo korunního svědka a výše pokuty. V grafech/tabulce největší a nejdražší kartelové případy a pokuty. -- Příspěvek navazuje na úvodní článek na s. 1.

Dmitry Gourov

Konjunkturbelebung mit starker kurzfristiger Dynamik

Oživení konjunktury pomocí silné krátkodobé dynamiky

Report, Jg. 2009, Nr. 4, S. 10-11

Světová ekonomika v současné době zažívá zřetelné ozdravení, ze kterého profituje oblast střední a východní Evropy - jedná se především o Českou republiku, Maďarsko a Slovensko. Přesto jsou fiskální nerovnováha a rozdělování úvěrů důvodem ke znepokojení. V oblasti služeb nedošlo ke zlepšení, což poukazuje na fakt, že tuzemská poptávka zůstává v následujícím čtvrtletí slabá. Podmínky v bankovním sektoru se zlepšují. Počítá se se zlepšením vnějších ekonomických vztahů.

Miroslav Zámečník

Na prahu roku 2010: dejme si kuráž a naději

Hospodářské noviny, Sv. 54, (2010) č. 5 (8.1.2010), s. 10

Výčet nejnnutnějších kroků, jak se vymanit ze současné hospodářské recese (boj proti korupci, snížení byrokratických překážek v podnikání, reforma vzdělávacího systému a větší podpora vědy a výzkumu, fiskální konsolidace). -- K tématu viz i přisp. na s. 2-3 tohoto čísla HN.

Not just another fake : China's economy

Ne jen další padělek : čínské hospodářství

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8665, p. 63-65

Čína se dostala z globálního poklesu mnohem rychleji než jiné země, hlavně díky svému obrovskému měnovému a fiskálnímu stimulu. Někteří skeptici však tvrdí, že Čína v současnosti až zlověstně připomíná Japonsko koncem 80. let před prasknutím bubliny. Podobnost skutečně existuje, ale ze srovnání a analýzy takové znepokojivé závěry nevyplývají.

A.O. Baranov, V.M. Gil'mundinov, V.N. Pavlov

Ocenka perspektiv preodolenija finansovo-ekonomičeskogo krizisa v Rossii

Hodnocení perspektiv překonání finanční a ekonomické krize v Rusku

EKO, Sv. 2009, No. 10, s. 23-35

Na základě analýzy výsledků prognostických výpočtů na léta 2009-2012, provedených s využitím dynamického mezioborového modelu ruské ekonomiky s nepřesnými parametry, vyhodnocují autoři perspektivy ukončení krize v Rusku. - Pozn.

Javier Blas

On the flip side

Druhá strana mince

Financial Times, Vol. 2009, No. 37185 (16.12.2009), p. 9

V důsledku slabého amerického dolaru, finanční krize a obav z inflace stoupá poptávka po zlatě, a to ze strany drobných i velkých investorů. Jeho cena dosáhla v prosinci rekordní výše. Otázkou je, zda nejde o nejnovější bublinu.

Optimismus - zapomenuté slovo : prognóza 2010

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 51-52, s. 15-21

O vyhlídkách jednotlivých odvětví našeho hospodářství pro rok 2010 (automobilový průmysl, cestovní ruch, doprava, energetika, finančnictví, hutnictví, chemický průmysl, IT sektor, maloobchod, produkce potravin, realitní trh, sklárství, stavebnictví aj.). - Materiál je součástí souboru článků s názvem Chmurné vyhlídky. -- K tématu viz i další přisp. v tomto čísle čas., např. Tři vize české ekonomiky, A přijde milostivé léto aj.

Deutsche Bundesbank

Perspektiven der deutschen Wirtschaft - gesamtwirtschaftliche Vorausschätzungen 2010 und 2011 : Outlook for the German economy - macroeconomic projections for 2010 and 2011
Vyhlídky německého hospodářství - makroekonomické předpovědi pro roky 2010 a 2011

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 61, (2009) Nr. 12, S. 17-35

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 61, (2009) No. 12, p. 15-32

Příspěvek charakterizuje současnou situaci německého hospodářství a srovnává ji s předpovědí z června 2009. Dále přináší hlavní předpoklady o vývoji globálního hospodářství, světového obchodu, mezinárodních cen komodit a směnných a úrokových sazeb. Následuje makroekonomická předpověď pro Německo, odhad růstu reálného HDP o 1,6 % v roce 2010 a o 1,2 % v roce 2011 na základě současného oživení; problematika trhu práce a zvyšování nezaměstnanosti; mírný nárůst spotřebitelských cen; zhoršení stavu veřejných financí a růst dluhu. - Pozn. -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Hana Karlová

Podpory podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu z pohledu vybrané judikatury Evropského soudního dvora

Správní právo, Sv. 42, (2009) č. 7-8, s. 462-474

Úvod do problematiky, vymezení pojmů, směrnice Komise č. 80/723/EHS. Podpory podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu z pohledu vybrané judikatury Evropského soudního dvora. - Pozn.

Dániel Kehl, Béla Sipos

Potential impacts of changes in per capita GDP

Možný dopad změn HDP na jednoho obyvatele

Development and finance, Vol. 2009, No. 4, p. 43-52

Studie ukazuje prostřednictvím metod regresní analýzy vzájemný vztah mezi hrubým domácím produktem na jednoho obyvatele země a vybranými hospodářsko-demografickými a sociálními ukazateli. Z celosvětového pohledu analyzuje, zda a jak hospodářský růst ovlivňuje délku života obyvatel, kvalitu života, vyhlídky mladých lidí (prostřednictvím indexu lidského rozvoje - Human development index - HDI), míru nezaměstnanosti i spotřebu vybraných produktů (počet automobilů na osobu, elektřina). Věnuje se také použité metodologii. - Pozn.

Tomáš Plhoň

Tikající bomba v říši středu : čínská ekonomika

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 49, s. 58-59

Přehled názorů odborníků (zahraničních i českých) na současný stav čínského hospodářství. Zatímco někteří hovoří o úspěchu, jiní upozorňují, že je Čína na nejlepší cestě ke krizi. Podrobněji o důkazech existence finanční bubliny. Doplněno údaji o vývoji indexu šanghajske burzy za poslední dva roky, o vývoji cen čínských nemovitostí v letech 2007-2009 a o celkovém objemu půjček poskytnutých čínskými finančními institucemi v roce 2009.

To lose one decade may be misfortune... : deflation in Japan

Ztráta jedné dekády může být neštěstím... : deflace v Japonsku

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8663, p. 52-53

Analýza hospodářské situace v Japonsku, vývoj indexu Nikkei, obavy z deflace, paralely s hospodářským vývojem posledních dvou desetiletí.

Fred Luks

Was ist nachhaltige Entwicklung?

Co je udržitelný rozvoj?

Report, Jg. 2009, Nr. 4, S. 12-13

Článek rozebírá definice a cíle udržitelného rozvoje, jeho tři dimenze: sociální, ekologickou a hospodářskou. Podrobně se věnuje historii udržitelného rozvoje, zabývá se otázkou (ne)udržitelnosti v napjatém vztahu mezi ekologickými a ekonomickými cíli. Udržitelný rozvoj myslí také na

hospodářskou krizi v 21. století, která není jediným problémem a dlouhodobě není ani hlavním problémem společnosti.

David Raus

Z judikatury Nejvyššího správního soudu: veřejnoprávní ochrana hospodářské soutěže

Soudní rozhledy, Sv. 15, (2009) č. 11, s. 409-415

Příspěvek je věnován vybrané aktuální rozhodovací praxi NSS v oblasti zakázaných dohod narušujících hospodářskou soutěž a v oblasti zneužívání dominantního postavení. - Pozn.

Eva Dandová

Zákon o veřejných zakázkách : novela

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 1, s. 2-11

Zákon č. 417/2009 Sb., novela zákona o veřejných zakázkách, přehled důležitých změn. Úprava výjimky z obecné působnosti zákona (aplikace zákona v oblasti výzkumu a vývoje), prokazování kvalifikace, posuzování kvalifikace. Obsah nabídek, výběr nejvýhodnější nabídky, speciální lhůta pro námítky, podávání námitek, možnost podat návrh proti uzavření smlouvy. Nápravné opatření a neplatnost smluv; správní delikty zadavatelů/dodavatelů. Rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek. Novela zákona o koncesních zakázkách, nová ustanovení. Nápravná opatření a neplatnost smluv, neplatnost koncesních smluv, správní delikty dodavatele, povinnost mlčenlivosti a ochrana obchodního tajemství.

Informatika. Počítače

N. Rozanova

Konkurentnyje vzaimodejstvija v otrasli informacionnyh technologij : mirovoj opyt i Rossija

Konkurenční působení v odvětví informačních technologií : světové zkušenosti a Rusko

Voprosy ekonomiki, Sv. 2009, No. 10, s. 91-106

Význam odvětví informačních technologií, mechanismus jeho fungování, charakteristiky produktů IT, formy konkurence na trhu IT, konfigurace trhu IT v Rusku. - Pozn.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Attila Ágh

Future of the Lisbon Strategy

Budoucnost Lisabonské strategie

Development and finance, Vol. 2009, No. 4, p. 35-42

Článek přináší rozbor a hodnocení uplynulých deseti let fungování Lisabonské strategie EU (přijaté v březnu 2000) z pohledu politické vědy; identifikuje a charakterizuje tři navazující fáze tohoto období. Věnuje se také programům strategického plánování na postlisabonské období, zejména z pohledu budoucího maďarského předsednictví v Radě EU. - Pozn.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

V. Bašek, J. Kraus

Czech foreign agricultural trade after joining the European Union

Český agrární zahraniční obchod po vstupu do Evropské unie

Agricultural economics = Zemědělská ekonomika, Vol. 55, (2009) No. 12, p. 583-595

Příspěvek prostřednictvím základních ukazatelů zahraničněobchodní směny posuzuje, do jaké míry české zemědělství obstálo v konkurenci na jednotném trhu EU. Dopady vyjadřované ukazateli obchodních aktiv, resp. pasiv jsou sledovány v období po vstupu do EU (roky 2005-2007) a srovnány

s předvstupním obdobím (roky 2001-2003). Vlastní posouzení dopadu vstupu se opírá o analýzu zbožově teritoriální struktury českého agrárního zahraničního obchodu. - Pozn.

Alexander Vogel ... [et al.]

Zur Dynamik der Export- und Importbeteiligung deutscher Industrieunternehmen : empirische Befunde aus dem Umsatzsteuerpanel 2001 bis 2006

K dynamice podílu vývozu a dovozu německých průmyslových podniků : empirická zjištění z panelu daně z obrátu od r. 2001 do r. 2006

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 11, S. 1109-1116

V r. 2008 došlo poprvé ke sloučení statistických údajů informujících o dani z obrátu s údaji z panelu daně z obrátu, který zkoumal podíl importu a exportu průmyslových podniků na německém trhu. Od poloviny r. 2009 je k dispozici i aktuální verze pro období 2001-2006. Podle výsledných dat z r. 2006 vykazuje 20 % západoněmeckých průmyslových podniků a téměř 14 % východoněmeckých podniků vývozní i dovozní aktivitu. Převažující části podniků se v letech 2001-2006 nezměnil statut (export nebo import, jen export, jen import, pokud export potom i import). - Pozn.

Podnik a podnikání

Jürgen van Kann, Anjela Keiluweit

Die aktuellen Änderungen des Deutschen Corporate Governance Kodex

Aktuální změny Německého kodexu corporate governance

Der Betrieb, Jg. 62, (2009) Nr. 50, S. 2699-2702

Změny Německého kodexu corporate governance, které platí od 5.8.2009, odrážejí "témata hospodářské krize" (změněna je např. i úvodní formulace kodexu, která zdůrazňuje povinnosti představenstva podniku a dozorčí rady dle principů sociálního tržního hospodářství a ve smyslu péče o zájmy podniku). Odměňování představenstva (a jeho provázanost s udržitelným vývojem podniku), obsazování pozic členů dozorčí rady. - Pozn.

Tomáš Richter

Insolvenční zákon v roce dva: první statistické údaje a pokus o jejich prozatímní interpretaci

Jurisprudence, Sv. 18, (2009) č. 6, s. 3-12

Statistické údaje o řízeních podle zákona o konkurzu a vyrovnání za období 2003 až 2007, předběžné statistické údaje o řízeních podle insolvenčního zákona (r. 2008), pokus o srovnání posledního roku řízení podle ZKV a prvního roku řízení podle InsZ, srovnání posledního čtvrtletí 2008 a prvního čtvrtletí 2009, odhad dalšího vývoje. - Pozn.

A. Radygin

Rossijskij rynek slijanij i pogloščenij : etapy, osobennosti, perspektivy

Ruský trh fúzí a akvizicí : etapy, zvláštnosti a perspektivy

Voprosy ekonomiki, Sv. 2009, No. 10, s. 23-45

V článku se rozebírají klíčové tendence v rozvoji ruského trhu fúzí a akvizicí v první dekádě 21. století. Kvantitativní parametry jsou analyzovány s využitím veřejně dostupných databází pro léta 2003-2008 a s přihlédnutím k novým tendencím souvisejícím s finanční krizí. Zdůrazňuje se aktivní role státu, zvláštní pozornost je věnována rozvoji právní úpravy trhu fúzí a akvizicí. - Pozn.

Kai Kelleter

Selbstständige in Deutschland : Ergebnisse des Mikrozensus 2008

Samostatně výdělečně činné osoby v Německu : výsledky mikrocensu z roku 2008

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 12, S. 1204-1217

V posledním desetiletí se výdělečná činnost v Německu dynamicky rozvíjela. Také ale vzrostl počet samostatně výdělečně činných osob od roku 1980 z 2,31 na 4,14 mil. v roce 2008, jejich podíl na všech výdělečných činnostech stoupl ve stejném časovém období z 8,5 na 11 %. Příspěvek popisuje tento vývoj a analyzuje jeho důvody. - Pozn.

Michael Andreasch, Pirmin Fessler, Martin Schürz

Unternehmensbeteiligungen der privaten Haushalte in Österreich : Evidenz auf Basis von Mikrodaten

Podíl soukromých domácností na podnikání v Rakousku : evidence na základě mikrodat

Geldpolitik & Wirtschaft, Jg. 2009, Nr. 4, S. 66-84

Podnikání představuje jen malou součást peněžního majetku rakouských soukromých domácností. Příspěvek rozebírá analýzu podílu domácností na podnikání ve společnostech s.r.o. Podniká přibližně 3 % domácností. Jejich výdělek dosahoval v roce 2005 22,3 mld. eur a podíl na podnikání dosahoval 6 % celkového peněžního majetku. Z šetření také vyplývá, že členové domácností s vyšším ukončeným vzděláním často uskutečňovali rizikové vklady. - Pozn.

Hana Filipová

Velký zápas o malé akcie : vytěsnění akcionářů

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 49, s. 10-14

K problematice vytěsnění minoritních akcionářů v ČR. Příspěvek mj. seznamuje s údaji o počtu vytěsnění akcionářů od r. 2005 (po novele obchodního zákoníku), o "nejdražších" vytěsněních, o měsíčních výplatách akcionářům za vytěsnění (v mld. Kč) apod. Podrobněji k vytěsnění akcionářů z pohledu práva, k dohledu nad výkupní cenou akcií, ke sporům o neplatnost usnesení valných hromad apod.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Bekanntmachung der Beiträge und der Beitragszuschüsse in der Alterssicherung der Landwirte für das Jahr 2010 : vom 7. Dezember 2009

Vyhláška o příspěvcích a dotačních příspěvcích v důchodovém pojištění zemědělců pro rok 2010: ze 7. prosince 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, Jg. 2009, Nr. 77, S. 3849

Vyhláška informuje o výši příspěvků důchodového pojištění zemědělců pro rok 2010, dále o dotačních příspěvcích důchodového pojištění zemědělců pro nové spolkové země a výši měsíčního příplatku.

Gernot Ebner und Eva Ubl

Die österreichische Versicherungswirtschaft aus Sicht der Finanzmarktstabilität : eine Analyse der Jahre 2002 bis 2008

Rakouské pojišťovnictví z pohledu stability finančního trhu : analýza z let 2002-2008

Finanzmarktstabilitätsbericht, Jg. 2009, Nr. 18, S. 78-95

Studie vznikla na objednávku Rakouské národní banky. Seznamuje se sektorem rakouských pojišťoven a hodnotí je z pohledu stability finančního trhu, data jsou z období let 2002-2008. Výsledek studie ukazuje nárůst koncentrace na rakouském pojišťovacím trhu a posílení konkurence. Po vypuknutí krize v USA silně klesla výnosnost, poté ale začala plynule stoupat. Důvodem je pozitivní prostředí na finančních trzích, pozitivní ztráty i expanze do střední, východní a jižní Evropy. Finanční propojení s bankovním sektorem stoupl, zůstalo ale přehledné. - Pozn.

Marek Loužek

Důchodové systémy v západní Evropě

Ekonomický časopis, Sv. 57, (2009) č. 8, s. 772-787

O fungování důchodového systému v Německu, Velké Británii, Švédsku a ve Francii.

Vladimír Voříšek ... [et al.]

Nejdůležitější změny v oblasti důchodového pojištění účinné od 1. ledna 2010. 3., Pozůstalostní důchody a změny v zákoně č. 582/1991 Sb.

Národní pojištění, Sv. 40, (2009) č. 12, s. 5-9

Příspěvek se nejprve věnuje změnám zákona č. 306/2008 Sb., které se týkají pozůstalostních důchodů (vdovské a vdovecké důchody, všechny pozůstalostní důchody, přechodná ustanovení). Dále pak

rozebírá změny v zákoně č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů, úkoly zaměstnavatelů při provádění důchodového pojištění, povinnosti občanů při provádění sociálního zabezpečení, řízení ve věcech důchodového pojištění, námitkové řízení). - Pozn.

Zdeněk Husták

Stručný komentář k novému zákonu o pojišťovnictví

Právní rádce, Sv. 17, (2009) č. 12, s. 4-12

K zákonu č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. Autor nejprve seznamuje s novou systematikou zákona, dále se věnuje jednotlivým částem zákona (podmínky pro výkon činnosti v pojišťovnictví, dohled, mlčenlivost, společná ustanovení apod.). V závěru ke změnám dalších zákonů a k prováděcím vyhláškám. - Pozn.

Verordnung über maßgebende Rechengrößen der Sozialversicherung für 2010 (Sozialversicherungs-Rechengrößenverordnung 2010) : vom 7. Dezember 2009

Nařízení o rozhodující velikosti výpočtů sociálního zabezpečení pro rok 2010 : ze 7. prosince 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, Jg. 2009, Nr. 77, S. 3846-3847

Spolková vláda spolu s Ministerstvem práce a sociálních věcí stanovuje průměrnou finanční úhradu v důchodovém pojištění, referenční veličinu v sociálním zabezpečení, hranici vyměřovacího základu pro výši příspěvku v důchodovém pojištění, hranici ročního příjmu z pracovní činnosti ve zdravotním pojištění a hodnotu k přepočtu základu pro výši příspěvku nových spolkových zemí.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Mikuláš Cár

Aktuálny a očakávaný vývoj cien nehnuteľností na bývanie na Slovensku

Biatic, Sv. 17, (2009) č. 11, s. 2-6

Všeobecné souvislosti vývoje cen nemovitostí k bydlení. Aktuální vývoj cen nemovitostí k bydlení na Slovensku, regionální pohled. Výhled vývoje cen nemovitostí k bydlení. - Pozn.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Axel Schrunner

Arbeitsagentur braucht Milliarden

Spolková agentura práce potřebuje miliardy

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 243 (16.12.2009), S. 12

Ještě v roce 2008 byla Spolková agentura práce (BA) v přebytku 6,6 mld. eur, podle odhadů bude od roku 2009 vykazovat pouze značné deficity (pro rok 2011 by to mohlo být až -14 mld. eur). Předpokládaný propad zaměstnanosti dále sníží příjmy BA z titulu pojištění proti nezaměstnanosti, velkou zátěž hospodaření BA způsobuje tzv. krátká práce. Zlepšení příjmů BA se nedá očekávat vzhledem k absenci zvyšování platů, pozitivně zřejmě nezapůsobí ani plánované snížení daní. Efekt pro zlepšení rozpočtové situace BA by přineslo příp. zvýšení příspěvku pojištění proti nezaměstnanosti z cca 3 procent na 4,5 procenta, to by však mělo neblahé hospodářské důsledky (prudký růst pracovních nákladů); s finanční injekcí z daňových peněz bude muset nastoupit stát.

Björn Gaul

Arbeitsrecht 2010 - Neubeginn oder nur bewahrende Anpassung?

Pracovní právo v roce 2010 - nový začátek nebo jen přetrvávající asimilace?

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 1, Beilage (Standpunkte), S. 7-8

Přehled změn v německém pracovním právu od roku 2010 s kritickými připomínkami nejen vzhledem k realizovanému rozsahu v oblasti: odměňování manažerů, výpovědi (z hlediska sociální únosnosti), ochrany dat zaměstnanců.

Jaroslava Pfeilerová

Cestovní náhrady při tuzemských pracovních cestách. 1.

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, Sv. 2009, č. 24, rubrika 14, s. 1-8

Příspěvek seznamuje s postupy při poskytování cestovních náhrad při tuzemských pracovních cestách. Nejčastěji řešené problémy jsou znázorněny na příkladech. V této části se autorka zaměřuje na náhrady jízdních výdajů a výdajů za ubytování.

Jaroslava Pfeilerová

Cestovní náhrady při tuzemských pracovních cestách. [2]. - dokonč.

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, Sv. 2009, č. 25-26, rubrika 14, s. 1-9

V této části příspěvku se autorka zaměřuje na otázky stravného, na náhradu nutných vedlejších výdajů a na daňovou problematiku cestovních náhrad.

Petr Hůrka

Flexibilita v českém pracovním právu

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 17, (2009) č. 3, s. 197-203

K pružným pracovním vztahům zajišťujícím zároveň ochranu zaměstnanců. Pojem flexicity - flexibilita, strategie flexibility a její cíle, flexibilita v zákoníku práce. - Pozn.

Ladislav Jouza

Jak se vyhnout pokutám za porušení pracovněprávních předpisů

Právo pro podnikání a zaměstnání, Sv. 18, (2009) č. 11, s. 3-9

K zákonu o inspekci práce (č. 251/2005 Sb.), k činnosti Státního úřadu inspekce práce a inspektorátů práce. Předmět kontroly, na koho se vztahuje působnost zákona o inspekci práce (ZIP), oblast kontroly, postihy - ale i poradenství, povinnosti inspektora, přístup na pracoviště. Okruh předpisů, jejichž dodržování inspektoráty kontrolují (vznik a skončení pracovního poměru, kolektivní smlouvy a vnitřní předpisy, pracovní doba a dovolená, odměňování zaměstnanců). Nejčastější porušení zákoníku práce. Doplněno příklady.

Jochen Leßmann, Rüdiger Hopfe

Neue Regeln für Vergütungssysteme in Finanzinstituten : die Rundschreiben der BaFin vom 21.12.2009

Nové předpisy k odměňovacím systémům ve finančních institucích : oběžníky Spolkového dozoru nad finančními službami z 21.12.2009

Der Betrieb, Jg. 63, (2010) Nr. 1, S. 54-58

K oběžníkům Spolkového dozoru, které přináší odměňovací standardy FSB (Financial Stability Board) pro finanční odvětví. Důvody a obsah oběžníků; signifikantní finanční instituce dle standardu FSB (banky, pojišťovny), všeobecné/zvláštní požadavky na odměňovací systémy. Připojeny jsou první výsledky analýzy působení oběžníků v praxi. - Pozn.

Marie Lucová, Simona Bartošová

Svoboda pro švarcsystém : najímání živnostníků

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 50, s. 12-16

Vzkříšení tzv. švarcsystému v České republice v důsledku krize, švarcsystém a bezzubé pracovněprávní předpisy, možnost postihu za porušení daňových předpisů, jak lze švarcsystém odhalit. Doplněno stručným portrétem podnikatele Miroslava Švarce. -- K tématu viz i přísp. na s. 17 s názvem Jak to chodí u sousedů, který mapuje zkušenosti se švarcsystémem v Maďarsku, Německu, Polsku,

Rakousku a na Slovensku, a také komentář na s. 45 s názvem Švarcsystém nemůže být pro firmy všelék.

Martin Crha

Unifikace a koordinace mezinárodní individuální pracovní smlouvy v komunitárních nařízeních

Právo pro podnikání a zaměstnání, Sv. 18, (2009) č. 12, s. 3-12

K unifikaci individuálních pracovněprávních vztahů s mezinárodním prvkem v EU. Mezinárodní příslušnost, účinky zahájení evropského insolvenčního řízení na individuální pracovněprávní vztahy, mezinárodní souvislosti zákonů č. 182/2006 Sb. a č. 118/2000 Sb., uznávání dob důchodového (sociálního) pojištění pro poskytování dávek v nezaměstnanosti (tzv. evropský zápočtový list). Nařízení Řím I., Brusel I. - Pozn.

Claudia Finke

Verdienstunterschied von Frauen und Männern 2008

Rozdíl výdělků žen a mužů v roce 2008

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 11, S. 1058-1059

Ženy v Německu si v roce 2008 vydělaly průměrně 14,51 euro/hod, což je méně než jejich mužští kolegové. Procentuální rozdíl průměrné hrubé hodinové mzdy žen a mužů (tzv. Gender Pay Gap) činil v minulých letech 23 %. Z pohledu různých skupin odvětví vznikl nejvyšší rozdíl mezd v oblasti "vykonávání svobodných povolání, vědeckých a technických služeb" (34 %). - Zkrácený překlad článku viz Informace Odborné knihovny MF č. 1/2010.

Verordnung über die pauschalierten Nettoentgelte für das Kurzarbeitergeld für das Jahr 2010 : vom 16. Dezember 2009

Nařízení o paušální čisté odměně za práci pro zkrácený pracovní úvazek pro rok 2010 : z 16. prosince 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, Jg. 2009, Nr. 80, S. 3908-3921

Spolkové Ministerstvo práce a sociálních věcí nařizuje paušální čistou odměnu pro zkrácený pracovní úvazek pro rok 2010, všechny částky mohou být počítány jen strojově. Nařízení vstupuje v platnost 1. ledna 2010 a tím zároveň pozbývá platnosti totéž nařízení pro rok 2009. Výše odměny podle daných kritérií je zobrazena v tabulkové příloze.

Práce a mzdy bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 2/2010

Nový trestní zákoník a pracovněprávní vztahy. Změny v zákoně o zaměstnanosti. Mzdy z hlediska práva. Příplatky za přesčasy, mzda za svátek. Práce z domova. Prodloužení výpovědní doby. Zprostředkování zaměstnání agenturami práce - změny. Volná pracovní místa, nahlašování úřadu práce. Neplatná konkurenční doložka. Více druhů práce a odpovědnost za schodek. Kontrola zaměstnavatele zdravotní pojišťovnou. Minimální vyměřovací základ. Lisabonská smlouva a pracovní práva v ČR. Paušální výdaj na dopravu podnikatelů. Nejvyšší průměrná mzda je v Norsku.

Právo

Jan Filip

Evropeizace ústavního práva v České republice : vybrané problémy

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 17, (2009) č. 3, s. 159-174

K pojmu evropeizace, evropeizace ústavního práva ČR (změny v pojetí ústavního pořádku, dělba moci a vzájemných vztahů mezi jednotlivými orgány státu z hlediska zastupování zájmů ČR v EU, demokracie a evropeizace práva v ČR, exekutiva ČR a přistoupení k EU apod.), evropeizace v podmínkách Ústavního soudu. - Pozn.

Lubomír Grůň

Finanční právo na pozadí materiálních základů jeho výuky v České republice a na Slovensku

Právo, Sv. 2, (2009) č. 3, s. 79-94

Obsáhlé pojednání o vývoji a systému finančního práva do roku 1989 a po roce 1989 (pohledem postupně vydávaných stěžejních nebo i jinak zajímavých učebnic a studijních textů určených studentům vysokých škol právnického směru). - Pozn.

Gesetz zur Umsetzung der Grundgesetzänderungen für die Ratifizierung des Vertrags von Lissabon : vom 1. Dezember 2009

Zákon k zavedení změn ústavy pro ratifikaci Lisabonské smlouvy : z 1. prosince 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, Jg. 2009, Nr. 76, S. 3822-3823

Spolkový sněm se se souhlasem spolkové rady usnesl na následujících změnách zákona: změna zákona o integrační odpovědnosti a změna zákona o spolkovém ústavním soudu. Tento zákon vstupuje v platnost v den po jeho vyhlášení, nejdříve však den po úpravách ústavy ze dne 8. října 2008.

Jiří Tvrď

Mezinárodní sankce - často přehlížená povinnost

Právní rádce, Sv. 17, (2009) č. 12, příl. (9 s.)

Role Organizace spojených národů (resp. Rady bezpečnosti), postup přijímání sankčních předpisů v EU a druhy sankcí, situace v České republice (zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí - sankční zákon, úloha Ministerstva financí). Praktické uplatňování mezinárodních sankcí. - Pozn. -- Praktická příručka.

Martin Jesný, Pavol Kubík

Rok krachov

Trend, Sv. 2010, č. 1, s. 18-20

Změny "bankrotové" legislativy v SR, nové paragrafy v návrhu novely konkurzního zákona (podmíněná restrukturalizace, možnost majitele podat na vlastní podnik restrukturalizační návrh), důsledná ochrana zaměstnanců podniku v konkurzu (priorita nároků zaměstnance před ostatními věřiteli) atd.

František Púry

Trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění

Daňový expert, Sv. 5, (2009) č. 6, s. 24-30

Podstata trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění, jednání pachatele tohoto trestného činu (týká se zejména vedení účetních knih), ohrožení majetkových práv jiného, ohrožení včasného a řádného vyměření daně. Případy z praxe v judikatuře Nejvyššího soudu. Postih zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle nového trestního zákoníku.

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Právní rozhledy, 2009, roč. 17, č. 23

Povinnost krytí nákladů na úkony právních zástupců v řízeních a možnost jejich svobodného výběru podle smlouvy o pojištění právní ochrany: Erhard Eschig v. UNIQA Sachversicherung AG.
rozsudek ESD z 10.9.2009

C-199/08

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 6

Nárok na cenu zdánlivě vyhranou příjemcem klamavé reklamy: Renate Ilsinger v. Schlank & Schick GmbH.
rozsudek ESD z 14.5.2009

C-180/06

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 6

Pobírání dávek sociální pomoci poskytovaných občanům EU v jiném členském státě: Athanasios Vatsouras, Josif Koupatantze v. Arbeitsgemeinschaft (ARGE), Nürnberg.
rozsudek ESD z 4.6.2009

spojené věci C-22/08 a C-23/08

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 6

Započítávání doby pracovní praxe před dovršením zletilosti pro účely stanovení platového stupně:
David Hütter v. Technische Universität, Graz.
rozsudek ESD z 18.6.2009

C-88/08

Jurisprudence, 2009, roč. 18, č. 6

Zohlednění čerpání částečné rodičovské dovolené při výpočtu trvalého invalidního důchodu:
Evangelina Gómez-Limón Sánchez-Camacho v. Instituto nacional de la Seguridad Social (INSS),
Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS), Alcampo SA.
rozsudek ESD z 16.7.2009

C-537/07

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr

SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)

SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli

Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Statistika. Demografie. Sociologie

Jaroslav Kahoun

Metoda výpočtu regionálního HDP v České republice

Statistika, Sv. 46, (2009) č. 6, s. 518-530

První metody odhadů regionálního HDP, výpočet regionálního HDP v současnosti (algoritmus výpočtu regionální hrubé přidané hodnoty metodou pseudo-bottom-up, metoda klíčování HPH za sektor finančních, vládních a neziskových institucí, regionalizace metodických úprav národních účtů atd.), výpočet regionálního HDP ve stálých cenách - reálný vývoj HDP regionů, předběžné odhady regionálního HDP, rozšíření agendy regionálních účtů.

Jörg Decker

Tarifverdienste online : neue Tarifdatenbank als Auswertungs- und Arbeitsgrundlage**Tarifní mzda online : nové databáze tarifů jako podklad pro analýzu a práci**

Wirtschaft und Statistik, Jg. 2009, Nr. 11, S. 1127-1132

Jak vysoké jsou tarifní nízké výdělky? Kolik dní dovolené lze podle kolektivní smlouvy průměrně čerpat? Jak vysokou tarifní mzdu má úřednice? Tyto a další otázky jsou denně směřovány na obor "statistika tarifní mzdy" a do současnosti nemohly být vždy dostatečně zodpovězeny. Důvodem byla chybějící technická infrastruktura, která by umožňovala systematickou analýzu těchto statistických údajů. Situace se změnila v r. 2009, kdy byla uvedena do provozu databáze tarifů. Díky programovému vybavení Spolkového statistického úřadu se tak zlepšily možnosti externího šíření tarifních informací. - Pozn.

Jens Bonke and Martin Browning

The allocation of expenditures within the household : a new survey

Rozdělení výdajů v rámci domácnosti : nový průzkum

Fiscal studies, Vol. 30, (2009) No. 3-4, p. 461-481

Studie seznamuje s metodologií a statistickými výsledky dánského výběrového šetření výdajů domácností (DHES) se zaměřením na alokaci výdajů mezi jednotlivé členy domácnosti (otázka typu "kdo dostává co"). Byly zkoumány systémy rozdělování v rámci rodiny, řízení a správy finančních prostředků domácnosti a autonomie jednotlivých členů při jejich užití. - Pozn. -- Zvláštní číslo s tematikou Measuring consumption and saving (Měření spotřeby a úspor).

Mathias Czaika

The political economy of refugee migration

Politická ekonomie uprchlické migrace

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 229, (2009) No. 6, p. 803-821

Príspevek poskytuje teoretické podklady pro ekonomickou analýzu migrace uprchlíků zapříčiněnou konflikty nebo pronásledováním. Modeluje simultánní rozhodování s možností hledání azylu v západní průmyslové zemi, dočasného nebo trvalého přesunu do sousedního státu s možností získání azylu za zhoršených ekonomických podmínek nebo setrvání v zemi původu. Analyzuje dopady změn různých alternativ přistěhovalecké politiky na vzor a trvání mezinárodního běžectví. - Pozn. -- Příl. - - Monotematické číslo Migration and development.

Andrew Leicester and Zoë Oldfield

Using scanner technology to collect expenditure data

Využití snímacího zařízení při sběru dat o výdajích

Fiscal studies, Vol. 30, (2009) No. 3-4, p. 309-337

Studie posuzuje data shromážděná společností pro výzkum trhu prostřednictvím domácích čteček čárových kódů k záznamu výdajů domácností ve Velké Británii za potravinářské zboží; detailně analyzuje silné a slabé stránky této metody sběru dat i jejich potenciální využití ve výzkumu a marketingu. Dále získaná data srovnává s údaji o výdajích domácností získaných prostřednictvím zavedeného britského Expenditure and Food Survey (EFS). - Pozn. -- Zvláštní číslo s tematikou Measuring consumption and saving (Měření spotřeby a úspor).

Účetnictví

Dana Kovanicová

"Fair value" v novém kabátě? : o návrhu standardu IFRS "Ocenění na bázi fair value"

Účetnictví, Sv. 2009, č. 12, s. 2-8

Důvody pro vypracování návrhu standardu, principy oceňování na bázi fair value, fair value při prvotním uznání/vykázání, aplikace fair value na aktiva a na závazky. Reakce odborné veřejnosti na zveřejněný návrh. - Pozn.

Jiří Turoň

Náklady a výnosy u nevýdělečných organizací

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 1, s. 44-49

Finanční účetnictví u nevýdělečných organizací (charakteristika nevýdělečných organizací), základní pravidla a právní rámec pro účtování nákladů a výnosů. Výjimka z účtování v plném rozsahu, podmínky vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, účtování o nákladech a výnosech, zákon č. 563/1991 Sb., vyhláška č. 504/2002 Sb. Odpisy dlouhodobého majetku, fond reprodukce dlouhodobého majetku. České účetní standardy pro nevýdělečné organizace (401-414).

Dirk Jäschke

Probleme bei der Behandlung eines Geschäfts- oder Firmenwertes im neuen Umwandlungssteuerrecht

Problémy při projednání tržní hodnoty podniku nebo firmy v novém transformačním daňovém právu

Finanz-Rundschau, Jg. 92, (2010) Nr. 1, S. 10-18

Autor vysvětluje problémy při výpočtu společné tržní hodnoty podniku, resp. firmy. Objasňuje specifický pojem společné tržní hodnoty v novém transformačním právu. Tržní hodnota podniku nepředstavuje při mezinárodní transformaci žádné překážky. Při převodu majetku není tato hodnota uvedena v daňové závěrečné rozvaze. - Pozn.

Petr Kříž

Přeje si EU mezinárodní účetní standardy? : finančnictví

Euro, Sv. 2010, č. 3, s. 68

Autor článku shrnuje současný stav a důvody odložení přijetí nového standardu účtování finančních nástrojů (IFRS 9) ze strany EU a tím praktického znemožnění využívání tohoto standardu evropskými společnostmi. Seznamuje s věcným obsahem IFRS 9 (klasifikace a ocenění finančních aktiv) a se zjednodušeními, které do účetních postupů zavádí. Vyvozuje, že současnou situaci způsobily politické důvody směřující k omezení nezávislosti tvůrce mezinárodních účetních standardů.

Karel Janda

Účetní závěrka u organizačních složek státu

Poradce veřejné správy [PVS], Sv. 3, (2010) č. 1, s. 39-43

Příprava účetní závěrky organizačních složek státu k 31.12.2009 (v níž se naposledy postupuje podle vyhlášky č. 505/2002 Sb.). Výčet subjektů v pozici organizační složky státu (nejsou právnickou osobou, mají postavení účetní jednotky). Součástí účetní závěrky, účel účetní závěrky. Přípravné práce, prověrka úplnosti vnitřních norem, inventarizace majetku a závazků, provádění a doložení inventarizace, zápis o inventarizaci, chyby při inventarizaci. Správnost zaúčtování vybraných účetních operací. Postup při uzavírání účtů. Sestavení účetní závěrky, příloha.

Verordnung über Inhalt, Umfang und Darstellung von Jahres-, Halbjahres-, Zwischen-Auflösungs- und Liquidationsberichten von Sondervermögen und der Jahresabschlüsse und Lageberichte, Halbjahres-, Zwischen-, Auflösungs- und Liquidationsberichte von Investmentaktiengesellschaften sowie die Bewertung der dem Investmentvermögen zugehörigen Vermögensgegenstände (Investment-Rechnungslegungs- und Bewertungsverordnung - InvRBV): vom 16. Dezember 2009

Nařízení o obsahu, rozsahu a formě ročních, půlročních, prozatímních a likvidačních zpráv o zvláštním majetku a roční účetní závěrky a zprávy o hospodářské situaci podniku, půlroční, prozatímní a likvidační zprávy o investičních akciových společnostech tak jako i hodnocení majetku jako součásti investičního majetku : ze 16. prosince 2009

Bundesgesetzblatt. Teil I, Jg. 2009, Nr. 79, S. 3871-3880

Spolkový úřad dozoru nad finančními službami spolu s Ministerstvem spravedlnosti vydaly nařízení o účetních závěrkách a zprávách společností a podniků, které zahrnuje především obsah a rozsah vybavení výkazů. Dále stanovuje náležitosti ročních účetních závěrek, zvláštních zpráv a definuje povinnosti investičních akciových společností. Nařízení vstoupilo v platnost po jeho vyhlášení.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 2/2010

Závěrkové a podrozvahové účty - charakteristika účtové třídy 7. Účetní metoda - oceňování dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Změna druhu účetního období. Dotazy z praxe k účetnictví (paušální výdaje na dopravu, zaúčtování mzdových nákladů, zaúčtování půjčky).

Účetní TIP

č. 2/2010

Příklad k vyplnění přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období 2009. Pár doporučení před podáním přiznání k dani z příjmů právnických osob.

č. 3/2010

Příklad na vyplnění přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2009.

Veřejná správa

Pavel Bláha

Přístupy k hospodaření s majetkem podle zákona o majetku České republiky

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 7, (2009) č. 12, s. 29-35

K zákonu č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Základní zásady hospodaření s majetkem státu, některá omezení a výjimky, právo hospodařit s majetkem státu a úloha organizačních složek státu, zásady odpovědnosti za škodu a za dodržování povinností při hospodaření s majetkem státu, kontrola dodržování povinností při hospodaření s majetkem apod.

Veřejné finance. Rozpočet

John Podesta and Michael Ettlinger

A 10-year plan to close the budget deficit

Desetiletý plán k vyrovnání rozpočtového deficitu

Financial Times, Vol. 2010, No. 37199 (5.1.2010), p. 9

Schodek amerického federálního rozpočtu je obhajován jako přiměřený, protože pomáhá urychlit hospodářské oživení. Z dlouhodobého hlediska je však třeba ho řešit. Vzhledem k době potřebné k tomu, aby ekonomika získala původní sílu, a vzhledem k nejistým válečným výdajům a dopadům zdravotní reformy by cílem měl být vyvážený rozpočet do r. 2020. Zatímním cílem by mělo být dosažení fiskální rovnováhy do r. 2014.

Digging out of debt

Jak se dostat z dluhů

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8665, p. 72

Pro světovou ekonomiku je mimořádně důležité, zda a jak rychle se bohatým ekonomikám podaří omezit zadlužování. Zpráva McKinsey Global Institute porovnává vývoj zadlužení v deseti velkých bohatých zemích a čtyřech velkých rozvíjejících se státech. Proces snižování dluhů se bude v jednotlivých zemích a sektorech lišit, ale zatím sotva začal.

Drawing up the battle lines : Labour's pre-budget report

Vyznačení bitevních linií : předrozpočtová zpráva labouristů

The Economist, Vol. 393, (2009) No. 8661, p. 38-39

Předrozpočtová zpráva britského ministra financí Darlinga odhalila, jaké jsou priority vlády při řešení stále ještě nejistého hospodářského vývoje země a velkého rozpočtového deficitu. Ministrůvo vystoupení k fiskální politice bylo silně pod vlivem nadcházejících voleb. I když hospodářský propad byl v r. 2009 větší než se čekalo, v r. 2010 se již očekává mírný růst. Vláda se neshodne s konzervativci především na tom, kdy by mělo začít fiskální omezování a kdy by se měly zvýšit daně. -- Viz i článek na s. 12 pod názvem Class warrior: Britain's public finances.

Cheap as chips? : America's bail-out bill**Za babku? : cena za americkou pomoc**

The Economist, Vol. 394, (2010) No. 8665, p. 67-68

Amerika se chlubí nízkou cenou své finanční pomoci bankám. Podle úředníků ministerstva financí program TARP bude stát necelé 1 % HDP. Jak se však v článku dokazuje, tento odhad může být nadnesený, protože většina pomoci finančnímu sektoru nešla přes TARP, ale přes jiné agentury.

Olga Pouperová

Účetní dvůr Spolkové republiky Rakousko

Správní právo, Sv. 42, (2009) č. 7-8, s. 448-461

Základní charakteristika, organizace, působnost a pravomoci rakouského Účetního dvora. Srovnání některých znaků s českým Nejvyšším kontrolním úřadem.

Josef Šíma

V deficitu problém nevězí : státní rozpočet

Euro, Sv. 2010, č. 3, s. 17

Analytická úvaha o rozpočtové politice a nezávislém posuzování dopadů snižování/zvyšování rozpočtových příjmů a rozpočtových výdajů. Proč není možno nižší rozpočtový deficit vždy hodnotit jako kladný fakt.

Eduard Komárek

Vývoj státního rozpočtu a rozpočtů obcí v roce 2010

Moderní obec, Sv. 16, (2010) č. 1, s. 10-11

Státní a veřejné rozpočty v roce 2010, formy propojení rozpočtů - dotace z kapitol státního rozpočtu, spolufinancování projektů z fondů EU, daňové výnosy. Limitující faktory rozpočtového hospodaření (prognóza mírného oživení, politická situace, schodkový rozpočet). Odhad hospodaření obcí. Krátká rekapitulace analýzy financování výkonu státní správy obcemi.

Zdravotnictví

After the gold rush : National Health Service**Po zlatém opojení : Národní zdravotní služba**

The Economist, Vol. 393, (2009) No. 8661, p. 26-28

Britská Národní zdravotní služba (NHS) budí mezinárodní pozornost, protože je výrazným příkladem státem řízeného a z veřejných prostředků financovaného systému zdravotní péče. Řadu let také byla ve srovnání s jinými zeměmi relativně levná. Jak vyplývá z podrobné analýzy, i NHS bude muset vzhledem k horším časům zkrátit náklady a stát se efektivnější.

S.N. Čirichin

Vzlet cen na lékařstva - opjat' vina monopolij?**Nárůst cen léčiv - zase vina monopolů?**

EKO, Sv. 2009, No. 10, s. 36-50

V r. 2009 ovlivnily růst cen nepotravinářského zboží v Rusku nejvýrazněji léčiva. V článku se popisuje maloobchodní trh s léky a především úroveň konkurence v tomto oboru a rozebírají se administrativní a ekonomické překážky vstupu na trh. - Odkazy.

Zemědělství

F. Střeleček, R. Zdeněk, J. Lososová

Comparison of agricultural subsidies in the Czech Republic and in the selected states of the European Union

Porovnání dotací do zemědělství v ČR a vybraných státech EU

Agricultural economics = Zemědělská ekonomika, Vol. 55, (2009) No. 11, p. 519-533

Příspěvek pomocí shift-share analýzy vyhodnocuje vliv dotací v zemědělství a struktury zemědělské výroby na důchody zemědělských podniků a přináší srovnání s největšími producenty s podobnou strukturou výroby ve vybraných státech Evropské unie. Nejprve seznámení s metodologií shift-share analýzy, dále srovnání hospodářských výsledků a vlivu dotací, struktura dotací v roce 2006, analýza dotací dle výrobního zaměření a v jednotlivých zemědělských odvětvích. Rozdílné dotace podle výrobního zaměření a jejich růst mohou ovlivnit výrobní zaměření zemědělských podniků. V ČR jsou dotace v porovnání s dalšími zeměmi EU výrazně nižší (v průměru o 89 EUR), což nepříznivě ovlivňuje konkurenceschopnost našeho zemědělství.

Karel Zaoral

Kdo nasytí třetí svět? : potravinová krize

Euro, Sv. 2010, č. 4, s. 56-60

Malthusiánský kolaps současnosti, prudké zdražování základních potravin v posledních dvou letech. Neradostné demografické vyhlídky a pokulhávající možnosti zvyšování kapacity celosvětové zemědělské produkce; chudoba a nedostatek potravin v rozvojových zemích; politika západních zemí a hledání cest ke zvýšení výkonnosti světového zemědělství.

Jan Veleba

Neblahý trend českého agrárnictví : Evropská unie

Euro, Sv. 2010, č. 3, s. 64-65

V situaci nárůstu spotřeby potravin jako důsledku očekávaného světového demografického vývoje se autor zamýšlí nad vývojovými trendy rostlinné a živočišné zemědělské produkce v ČR v letech 1990-2007. Srovnává také úroveň výroby jednotlivých živočišných komodit ve starých (EU 15) a nových (EU 10) členských zemích EU; poukazuje na markantní rozdíly v trendu agrárního sektoru ve skupině nových a starých členských zemí v důsledku nestejně výše dotací i politické a společenské podpory.

Životní prostředí

Jitka Bělohradová, Marie Poláčková

Podpora životního prostředí veřejnými finančními prostředky

Daně a finance, Sv. 17, (2009) č. 11, s. 15-21

Podpora životního prostředí granty a dotacemi (programy financované z veřejných zdrojů ČR; programy, na jejichž financování se podílí jak EU, tak ČR; vybrané programy financované výhradně z veřejných prostředků EU). Podpora ekologického zemědělství státem. Program rozvoje venkova a jeho návaznost na ekologické zemědělství.

Petr Němec, Zuzana Panczaková

Zachraňte klima, otevřte peněženky : klimatické změny

Ekonom, Sv. 53, (2009) č. 48, s. 34-35

Pilotní materiál ze souboru článků věnovaných klimatickým změnám, jehož autoři docházejí k závěru, že boj proti oteplování planety přinese vysoké zisky energetickým i jiným firmám, které investují do čistých technologií - a zaplatí to daňoví poplatníci. -- K tématu viz i další příspěvky v tomto čísle čas. na s. 36-41 s názvy Zelená energie Česko nespasí, Vědci bojují proti hladu a Evropa utrpí, ale i získá.

Životní úroveň

Donata Riedel, Dirk Heilmann

Das Glück der Deutschen wird gemessen

Měří se štěstí Němců

Handelsblatt, Jg. 2009, Nr. 243 (16.12.2009), S. 16-17

Alternativní indikátory blahobytu, HDP štěstí v Německu. K novému indikátoru, který už existuje ve Velké Británii a Austrálii, orientuje se na indicie spokojenosti a má doplňovat tradiční HDP. Německý HDP štěstí obsahuje jedenáct faktorů (z makroekonomických jde o růst HDP na hlavu, kvótu nezaměstnanosti, rozdělení příjmů, z mikroekonomických se jedná např. o roční čistý příjem či starosti o finanční zabezpečení).

Ostatní

Thomas Katzensteiner, Cornelius Welp, Hans-Jürgen Klesse

Ein Viertelprozent mehr

Investice u Lehmana slibovala o čtvrt procenta více

WirtschaftsWoche, Jg. 2009, Nr. 51, S. 66-68, 70

Vliv církví v Německu ztrácí na významu mj. i vzhledem k výrazné a stále rostoucí roli sociálního státu a soukromé angažovanosti; příspěvek přibližuje finanční situaci a hospodaření církví zasažených důsledky krize - opatření jsou mnohdy nekonvenční až zoufalá. Příjmy katolické a evangelické církve z titulu církevní daně v letech 2003-2008, počet věřících.

Ondřej Hergesell, Vadim Fojtík

Málo peněz, hodně tuku : financování sportu

Euro, Sv. 2010, č. 2, s. 32-35

Článek seznamuje s výsledky analýzy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a ČOV o aktuálním stavu financování sportu v ČR a s klíčovými návrhy koncepce financování. Pokles reálné veřejné podpory sportu od roku 1989, porovnání výdajů veřejných rozpočtů jednotlivých států EU na sport (v ČR 10 euro ročně na osobu). Přínos sportovního odvětví pro státní rozpočet a HDP, porovnání efektivity vynaložených veřejných prostředků se sportovní úspěšností země na olympijských hrách. Tři pilíře státního financování.

Tomáš Dvořák

Přeměny nadací a nadačních fondů, obecně prospěšných společností a spolků

Právní fórum, Sv. 6, (2009) č. 11, s. 470-478

K přeměně nadace a nadačního fondu, obecně prospěšné společnosti a k přeměně spolku v ČR. Autor se věnuje nejprve otázkám vnitrostátní fúze sloučením nadace a nadačního fondu (rozhodnému dni fúze, přípravě projektu, zveřejnění a schválení fúze, zápisu apod.), dále pojednává podrobně o přeměně obecně prospěšné společnosti a zdůrazňuje zejména povinnosti při vedení účetnictví a náležitosti zápisu přeměny. V závěru stručně k přeměně občanského sdružení a zájmového sdružení právnických osob. - Pozn.

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

Niall Ferguson

A Greek crisis is coming to America

Řecká krize přichází do Ameriky

Financial Times, 11.2.2010, No. 37231, p. 9

Začalo to v Aténách a šíří se dál do Lisabonu a Madridu. Bylo by však velkou chybou domnívat se, že rozvíjející se dluhová krize zůstane omezena na slabší ekonomiky eurozóny. Toto je víc než jen středozevní problém, je to fiskální krize západního světa a její důsledky jsou daleko hlubší, než si většina investorů v současnosti uvědomuje.

Krize eurozóny má ovšem svůj charakteristický rys. Vzhledem k tomu, jakou podobu má Evropská měnová unie, v podstatě neexistuje žádný mechanismus, kterým by Evropská unie, jiné členské státy nebo Evropská centrální banka mohly pomoci řecké vládě (články 123 a 125 Lisabonské smlouvy). Neexistuje ani způsob, kterým by Řecko mohlo devalvovat svou měnu, jak by učinilo v době před zavedením eura. Neexistuje dokonce ani mechanismus, jehož pomocí by Řecko mohlo vystoupit z měnové unie.

Zvláštnosti EMU by nás však neměly odvádět od obecné povahy fiskální krize, která nyní postihuje většinu západních ekonomik. Problém je v podstatě stejný počínaje Islandem přes Irsko a Británii až po USA, liší se jen svým rozsahem.

My v západním světě si budeme muset uvědomit, že něco takového jako keynesiánský „oběd zadarmo“ neexistuje. Deficity nás „nezachránily“ ani z poloviny tolik jako měnová politika – nulové úrokové sazby plus kvantitativní uvolnění. Za prvé, dopad vládních výdajů (uctívaný „multiplikátor“) byl mnohem menší, než doufali zastánci stimulačních opatření. Za druhé, v globalizovaném světě dochází v otevřených ekonomikách ke značným ztrátám způsobeným „prosakováním“. A konečně, a to je to hlavní, prudký nárůst veřejného dluhu nám vystaví účty splatné mnohem dříve, než si myslíme.

Pro největší ekonomiku světa, USA, se den zúčtování stále zdá být uspokojivě vzdálený. Čím horší je vývoj v eurozóně, tím víc nabírá sílu americký dolar, protože nervózní investoři umisťují svou hotovost do „bezpečného přístavu“ amerického vládního dluhu. Tento efekt může přetrvávat několik měsíců, stejně jako došlo k posílení dolaru a amerických pokladničních poukázek v době bankovní paniky koncem roku 2008.

Nicméně po i jen zběžném pohledu na fiskální pozici federální vlády (nemluvě o jednotlivých státech) se z fráze „bezpečný přístav“ stává nesmysl. Americký vládní dluh je stejně bezpečným přístavem, jako jím byl Pearl Harbour v r. 1941.

I podle nových rozpočtových projekcí Bílého domu překročí hrubý federální veřejný dluh do pouhých dvou let 100 % HDP. V tomto roce, stejně jako loni, dosáhne federální deficit zhruba 10 % HDP. Z dlouhodobých projekcí Rozpočtového úřadu amerického Kongresu vyplývá, že USA už nikdy nebudou hospodařit s vyrovnaným rozpočtem. Tento předpoklad je pravdivý.

Mezinárodní měnový fond nedávno zveřejnil odhady fiskálních úprav, které by vyspělé země musely provést, aby v nadcházejícím desetiletí obnovily fiskální stabilitu. Nejhorší na tom byly Japonsko a Británie (přítvrzení fiskální politiky v rozsahu 13 % HDP). Následovaly Irsko, Španělsko a Řecko (9 %). A na šestém místě jsou USA, které by podle představ MMF musely provést fiskální změny rovnající se 8,8 % HDP.

Jak dokazuje řada empirických studií, prudké nárůsty veřejného dluhu poškozují ekonomiky následujícím způsobem. Tím, že zvyšují obavy z platební neschopnosti a/nebo ze znehodnocení měny, vytlačují nahoru reálné úrokové sazby. Vyšší úrokové sazby zase působí jako brzda růstu, zvláště když je soukromý sektor také silně zadlužený – což se týká většiny západních ekonomik.

Ačkoliv se od počátku Velké recese míra úspor amerických domácností zvýšila, nezvýšila se natolik, aby dokázala absorbovat emise pokladničních poukázek v hodnotě bilion dolarů netto ročně. Vyšším výnosům z dluhopisů tak dosud bránily jen nákupy pokladničních poukázek americkou centrální bankou a kumulace rezerv ze strany čínských měnových úřadů.

Nyní však Fed s těmito nákupy postupně přestává a očekává se, že ukončí kvantitativní uvolnění. Mezitím Čína ostře omezila nákupy pokladničních poukázek ze zhruba 47 % nových emisí v r. 2006 na 20 % v r. 2008 a na odhadovaných 5 % v loňském roce. Není divu, že Morgan Stanley předpokládá, že desetileté výnosy vzrostou letos ze zhruba 3,5 % na 5,5 %. Vzhledem k tomu, že se hrubý federální dluh rychle přibližuje výši 1 500 mld. USD, to znamená až 300 mld. USD úroků navíc – a k těm se dostanete při současné splatnosti dluhů pod 50 měsíců velice rychle.

Nový rozpočet Obamovy vlády bezstarostně předpokládá reálný růst HDP v příštích pěti letech ve výši 3,6 % při průměrné inflaci 1,4 %. Ale při stoupajících úrokových sazbách by růst mohl být nižší. Za těchto okolností by poměr plateb úroků k federálním příjmům mohl výrazně vzrůst z jedné desetiny na pětinu až čtvrtinu.

Počátkem února Moody's Investors Service varoval, že úvěrové hodnocení AAA pro USA by se nemělo brát jako zaručené. Toto varování připomíná otázku Larryho Summerse (šéfa sboru ekonomických poradců prezidenta Obamy) z doby předtím, než se vrátil do vlády: „Jak dlouho může největší světový dlužník zůstat největší světovou velmocí?“

Je vlastně namístě, že fiskální krize západu začala v Řecku, kolébce západní civilizace. Už brzy překročí kanál a dostane se do Británie. Klíčovou otázkou však je, kdy zasáhne poslední baštu západní moci na druhé straně Atlantiku.

Zpracovala Mgr. M. Tichá

Olaf Storbeck

BIZ warnt vor globaler Schuldenkrise

BIS varuje před globální dluhovou krizí

Handelsblatt, 19.2.2010, Nr. 35, S. 16-17

Řecká krize zadlužení je jen předzvěstí toho, co může potkat i jiné západní průmyslové země. Toto varování ve své studii zveřejnil hlavní ekonom basilejské Banky pro mezinárodní platby S. Cecchetti s tím, že „není otázkou, zda finanční trhy začnou vytvářet tlak na vlády, nýbrž kdy s ním začnou“. Pouze bolestivé zásahy do penzijních nároků mohou natrvalo odvrátit hrozbu státního zadlužení a krizi důvěry.

Úsporná opatření, o nichž se zatím diskutovalo v USA, ve Velké Británii a v eurozóně, podle propočtů vědce zdaleka nepostačí, aby se do budoucna zabránilo explozi státních dluhů. Ve studii s názvem „The Future of the Public Debt“ se uvádí, že „fiskální problémy průmyslových zemí jsou větší, než oficiální statistiky sugerují“.

Pochyby o platební schopnosti Řecka přivodily v uplynulých týdnech drastické zvýšení rizikových premií u státních půjček nejen středomořských zemí, ale i dalších států eurozóny. Ceny za pojištění rizika výpadku řeckých půjček - pojistné za tzv. Credit Default Swaps (CDS) vskočily na rekordní výši. To ukazuje, že státní půjčky už nejsou na finančních trzích vnímány jako investiční třída s malým rizikem; doposud byly státní půjčky vysoce vyvinutých ekonomik považovány za jednu z naprosto nejbezpečnějších investic.

Bez energického obratu ve finanční politice by státní dluhy nejdůležitějších průmyslových zemí v příštích letech a desetiletích nadále drasticky stoupaly. Pak už je jen otázkou času, kdy investoři ztratí důvěru v solidnost státních financí, což by pravděpodobně vedlo k vyšším úrokům a chaosu na finančních trzích. Mezinárodní instituce BIS založená v roce 1930 (v průběhu velké deprese) spravuje části měnových rezerv a tím představuje jakousi pomyslnou centrální banku centrálních bank. Před propuknutím finanční krize v létě roku 2007 ekonomové této basilejské instituce opakovaně varovali

před riziky úvěrových derivátů - tehdy byli jedněmi z mála a proto dnes jejich výstrahy mají opravdovou váhu.

Ve Velké Británii, kde si státní finance zvláště výrazně pohoršily, apelovala nedávno v otevřeném dopise dvacítká předních ekonomů na vypracování hodnověrné konsolidační koncepce, protože jinak hrozí ztráta důvěry v hospodářskou politiku a následně zvýšení dlouhodobých úroků a turbulence na devizových trzích.

Ekonom Cechetti je názoru, že miliardové výdajové programy, jimiž státy od roku 2008 zachraňovaly před kolapsem banky i konjunkturu, jsou jen částí mnohem hlubšího a zásadnějšího problému. Vzhledem k pře/stárnutí obyvatelstva se státy do budoucna až přespříliš zavázaly k placení penzijních a sociálních plnění vůči budoucím generacím důchodců, navíc v mnoha zemích nebyly veřejné rozpočty způsobilé k úhradě těchto výdajů už ani před finanční krizí. Důsledky krize ještě zhoršily již tak vážné finanční problémy.

Americký ekonom A. Auerbach, který je průkopníkem propočtu skrytého státního zadlužení, tyto pochyby sdílí. „Rozhodujícím problémem u státního zadlužení je budoucí dynamika“, řekl při na zasedání „American Economic Association“ v Atlantě, „současná rozpočtová politika už takhle dále nemůže“.

Simulační výpočty ekonomů BIS ukazují, že pokud bude zachován současný status quo, mělo by to katastrofální důsledky pro státní finance. Výdaje za dluhovou službu by se drasticky zvýšily - v Německu např. z dnešních necelých pěti procent hospodářského výkonu na 15 procent v roce 2040.

V průmyslových zemích by navíc dluhová exploze citelně brzdila hospodářský růst a dále by rostl tlak na centrální banky, aby dluhovou zátěž mírnily vyšší inflací.

Mark Fehr

Warum eigentlich unterschieden sich Sparquoten weltweit so stark – und was heißt das für die Wirtschaft?

Proč vlastně jsou kvóty úspor na světě tak velmi rozdílné – a co to znamená pro ekonomiku?

WirtschaftsWoche, 2010, Nr. 4, S. 34

Šetřením k bohatství. Tuto moudrost vštěpují i komické příběhy o kačeru Dagobertovi a jeho chudičkém synovci Donaldovi. Bohatý strýček Skrblík pije vodu z vodovodu, pojídá suchý chléb a dokonce krade i noviny, aby uspořil pár drobných. Jediným skutečným potěšením asketického kačera je pravidelná koupel v moři nashromážděných zlat'áků.

K čemu ale dochází v národním hospodářství, pokud hotovost zmizí v trezorech a nikdo ji neutrácí ani neinvestuje? Je kačerovo skrblení opravdu tak žádoucí? Ekonom a sociolog Max Weber (1864-1920) věřil, že odmítání spotřeby ze strany protestantů je náznakem „ducha kapitalismu“. Švýcarský reformátor Jan Kalvín kázal o bohatství už před 400 lety a současně od svých stoupenců požadoval přísné odříkání: „být bohatý není hřích, je však neřestné zneužívat majetek k uspokojení lidské žádostivosti“. V 19. století se pak skutečně kalvinisticky založení protestanti dostávali na vrchol velkého průmyslu, zatímco požitkářští katolíci se často lopotili v malých řemeslných dílnách.

Z hlediska makroekonomiky jsou důsledky šetření sporné. Neoklasičtí ekonomové to vnímají takto: rostoucí úspory snižují úroky, takže investoři získávají kapitál laciněji. To vyžaduje profesionální banky, které peníze spořitelů soustřeďují a formou výhodných úvěrů je postupují podnikům. Moderní ekonomové jako J.M. Keynes však soukromou spotřebu chápou jako nezbytnou oporu ekonomiky. Důsledkem nadměrných úspor je propad poptávky, následně pak pokles firemních zisků a zmrazování investic.

Je nápadné, jak velmi se liší kvóty úspor v mezinárodním měřítku. Stále nová spotřební přání Američanů udržovala v chodu nejen domácí, ale i zahraniční výrobce. V dobách globální finanční krize neušetřili Američané téměř nic - v letech 2005-2007 uložili méně než jedno procento svých disponibilních příjmů. Po skončení velké krize se vše zásadně mění: v roce 2010 se podle prognózy OECD očekává vzrůst míry jejich úspor na více než 6 procent. Ale je to stále ještě méně než u Němců,

kteří již léta šetří něco přes 10 procent příjmu (a nyní okolo 11 procent) a Francouzů, kteří v posledních letech šetřili okolo 12 procent příjmu. Jasně prvenství patří Číňanům - ti ročně uspoří okolo třetiny příjmu a dosahují desetinásobně vyšší kvóty úspor než sousední Japonci.

Mezinárodní rozdíly v chování spořitelů nevyplývají pouze z kulturních odlišností - ekonomické analýzy ukazují, že důležitou roli hrají rámcové podmínky v ekonomice. V USA se proto laciné peníze postaraly o udržování trvalé chuti nakupovat, neboť nízký hlavní úrok Fed předávaly banky dál v podobě výhodných úvěrů pro spotřebitele. Tak si i Američané s nízkými příjmy mohli kupovat domy na dluh a sen o vlastním domově si splnili - ale zcela bez podmínky dlouhodobé spořivosti. Důsledky jsou známy.

Možná byl někdejší americký zázrak konzumu způsoben i zeměmi zaměřenými na export (Německo, Čína), které na sobě šetřily ve prospěch vývozu a samy nekonzumovaly. Peking např. kompletně „vycepoval“ svou ekonomiku pro export, aby se rychle přiblížil k západu. Domácí spotřeba v Číně hrála i přes rostoucí střední vrstvu podřadnou roli - na rozdíl od amerických a evropských spotřebitelů, kteří čínským výrobkům zajistili obrovský odbyt. Devizové rezervy vytvořené z vývozu investovala Čína do amerických státních dluhopisů, což na druhé straně Pacifiku udržuje likviditu na vysoké úrovni.

Symbióza skromné a šetrné čínské společnosti se západní konzumní společností se však přežila. Krizí otřesení Američané pochopili, jak je důležité se zabezpečit na zlé časy a Číňané došli k poznání, že je dost rizikové sázet pouze na spotřebu v zahraničí. Proto chce nyní čínská vláda obrovské úspory obyvatelstva mobilizovat a nasměrovat je do vnitřní poptávky. Problémem ale je, že zvláště pro Číňany žijící na vesnici jsou úspory jedinou záštitou před stářím v chudobě, pro případ nemoci či nehody zde neexistuje plošný pojišťovací systém. A navíc - vyšší vzdělání mohou svým dětem umožnit jen ti, kteří na něj ušetří.

Zpracovala M. Beránková

Odbor Personální Oddělení Finanční a ekonomické informace

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

8:30 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý, čtvrtek, pátek:

8:30 - 12:00

13:00 - 15:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

8:30 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

http://www.mfcz.cz/cps/rde/xchg/mfcz/xsl/kniha_info.html

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>